

1 2020 | SRB-FORENINGEN.SE

SRB-BLADET

AVELSFÖRENINGEN FÖR SVENSK RÖD OCH VIT BOSKAP

**Påverkar en modern avelsstrategi
SRB-rasens fortlevnad i en blandbesättning?**

VÅRMÖTE

I HALLAND 5 MARS

Foto: Tillhör VikingGenetics, med på bilden är Katarina Eriksson, avelsrådgivare på Växa

Alex Arkink

RAPPORT FRÅN
WAF YOUTH TOUR 2019

VÄLKOMNA TILL
ÅRETS STÄMMA
I HAPARANDA!

HÅLLBARA
KOR 2019
HELA LISTAN

ORDFÖRÄNDE HAR ORDET

Vinter i vårt avlånga land, men här på Västgötaslätten har snön lyst med sin frånvaro ända tills idag - nu lyser den med sin närvaro! Hur länge det håller sig vitt och ljusst är väl ovissst då markerna är ofrusna och vattenmättade efter flera månader av regn.

Själv har jag tillbringat nio av januaris dagar i Australien, på World Ayrshire Federations konferens. Där "nere" var det allt annat än blött men vi klarade oss i alla fall undan bränderna som rasat i ungefär samma område veckorna innan. Resan gav mig dock en tydlig bild av hur olika förhållanden våra röda kor lever och verkar under, och ändå gör det med den äran.

Planering är i full gång för utställningen Avelskon i Väst, som hålls i Skara den 4 april. Jag hoppas givetvis att så många som möjligt kommer dit och umgås och allra helst ställer upp med djur. Vi behöver visa upp och vara stolta över vad SRB har att erbjuda, både exteriört, funktionellt och produktionsmässigt och där är utställningar ett bra forum. Det behöver inte vara så besvärligt att förbereda en ko för utställningsringen, och vi SRB-bönder har alltid haft en tradition av att hjälpas åt. Jag hoppas att vi kan upprepa 2014 års upplaga av Avelskon i väst, då hela sju besättningsgrupper om tre djur tävlade i besättningsklassen. Det var en härlig syn med så många röda djur i samma ring!

Robert Albertsson

SRB-Styrelsen

Ordförande

Robert Albertsson Vald till 2020
Synnerby Tomten, 532 95 Skara
Mobil 070-2231548
E-mail albertsson_83@hotmail.com

Vice ordförande

Kristina Pershagen-Samuelsson V. t. 2020
Stumnsnäs Myrgatu 3, 795 95 Vikarbyn
Mobil 076-209 20 97
E-mail kristina.pershagen@gmail.com

2:a Vice ordförande

Stefan Lennartsson Vald till 2021
Luttra Majnegården 1, 521 93 Falköping
Mobil 070-5615921
E-mail stefan.lennartsson@telia.com

Anja Dalhög Vald till 2020
Lommaryds Prästgård 2, 578 91 Aneby
Mobil 0706-91 21 86
E-mail lommaryd@gmail.com

Alf Eriksson Vald till 2021
Vapnövägen 9, 3302 34 Halmstad
Mobil 0708-92 99 27
E-mail alf.i.tuvagard@ciaop.se

Elin Janpers Vald till 2021
Västerby 11, 783 92 Stora Skedvi
Mobil 070-2930169
E-mail elinsvensson146@gmail.com

Patrik Isaksson vald till 2021
Tockarp, 1, 578 94 Aneby
Mobil 0703-499735
E-mail patrik.hjalmar1@gmail.com

Thomas Åkerlund vald till 2021
Långberget 323, 823 92 Holmsveden
Mobil 073-8108493
E-mail thomas_bonde91@hotmail.com

Jonas Carlsson Vald till 2020
Alby 132, 380 62 Mörbylånga
Mobil 0709-26 13 84
E-mail jms.lantbruk@outlook.com

Ansvarig utgivare

Maria Eriksson
Mobil 0706- 62 67 98
Email maria.eriksson@srb-foreningen.se

Adress

SRB-Föreningens Service AB
Råby 2003, 242 92 Hörby
Tel 0706- 62 67 98

Produktion/Tryck

JustNu Lidköping/Lenanders, Kalmar

Innehåll

Ordförande har ordet	2
Styrelse.....	3
Välkomna på årets stämma!	4
Aktuellt från VikingGenetics	6
Viking Genetics - Årets besättning 2020	9
WAF Youth Tour 2019.....	10
NAV Workshop 2020	12
Genomisk toppbesättning	13
Kokontrollresultat 2019	14
Livdjursförmedling	19
Höstmöte sammanfattning	20
Inbjudan Vårmöte	22
Kor med högst avkastning	23
SRB/AY högst bedömda 2019	24
SRB-profil, stipendium, tidigare årsstämmor	25
Forskningsnytt	26
NTM-nivå SRB och Holstein	28
Inbjudan Avelskon i Väst	29
Klubbsida	30
från: konsulenten & almanacka	31

Livdjursförmedling

Bernt Ljungqvist

Tfn 0321- 521 23 | 070-652 65 35

mail: ekeslunda206@gmail.com

Välkomna

TILL ÅRETS STÄMMA I HAPARANDA!

Vi hälsar er varmt välkomna till Haparanda och vackra bördiga Tornedalen i Midnattssolens land! Haparanda i Norrbotten är Sveriges östligaste stad, bara ett stenkast från den finska gränsen. Stämman kommer att hållas på Haparanda Stadshotell – ett hotell i centrum som andas historia där revolutionärer, anarkister, spioner, agenter, sågverksbaroner, militärer och grevar satt sin prägel.

PRELIMINÄRT PROGRAM

MÅNDAG DEN 3 AUGUSTI

Incheckning på hotellet vid ankomst klockan 15 och vid 15.30-tiden börjar buss gå till Kukkolaforsen (15 km) där vi ska tillbringa kvällen. Klockan 16.30 är det välkomstdrink och därefter är det guidning på kulturområdet med sikhåvning. Guidningen avslutas i bastuområdet där riksmästerskap i exteriörbedömning kommer gå av stapeln. Därefter bjuds det på bastubad och middag i byabasturna med hot-tubs och de magiska tornedalska rökbastuångorna. Sikhalstring pågår under tiden på området. Medtag badkläder för bastubadet (som givetvis är frivilligt). Handdukar finns att tillgå på anläggningen.

TISDAG DEN 4 AUGUSTI

Klockan 8.30 – 16.30 hålls den årliga stämman på hotellet. Utöver stämmoförhandlingar kommer det vara inledande tal, föreläsning och prisutdelningar. På kvällen kommer det att serveras en fördrink under mingel inför middagen. Middagen serveras på hotellets Club 1900 och under denna kommer det att vara dragning i kalvlotteriet och prisutdelning av riksmästerskapet i exteriörbedömningen. Efter middagen bjuds det upp till dans på dansgolvet!

För dem som inte deltar på stämman finns det mycket att göra i omgivningarna av Haparanda; bland annat gå på spa på Cape East, besöka Hermanssons handelshus, se kyrkan med sin speciella arkitektur eller ta en promenad till Finland och staden Torneå. Mer information finns på Haparandas turistbyrå; <https://www.visithaparandatornio.com/sv-home/>

ONSDAG DEN 5 AUGUSTI

Avresa från hotellet klockan 8.00 för gårdsbesök klockan 9.00 på Luttugården i Soukolojärvi hos Viktoria och Henrik Wahlberg. Klockan 10.30 kommer bussarna att gå vidare för studiebesök på Stora Mu AB hos familjen Persson – Liljebäck i Svartbyn, Överkalix, där det även kommer att serveras fältlunch vid närliggande byalokal. Studiebesöket avslutas 14.00 då det kommer att gå bussar från studiebesöket till Luleå för hemfärd och vid önskemål kommer det även att gå buss tillbaka till Haparanda.

BOKNING BOENDE

Deltagare bokar och betalar hotellrum direkt till Haparanda Stadshotell. Vid bokningstillfället anges bokningskoden ”**SRB stämman**” för att få rätt pris. Kontakt Haparanda Stadshotell: telefon 0922-614 90, e-mail: www.haparandastadshotell.se

Rumspriser (inklusive frukostbuffé, bastu, Wi-Fi och moms 12%):

Enkelrum per natt	960 SEK
Dubbelrum per natt	1195 SEK
Familjerum* per natt	1395 SEK

*upp till fyra personer

Bokning av hotellrum **senast onsdagen den 3 juni 2020**. Efter detta datum släpps de obokade rummen till övriga gäster.

ANMÄLAN TILL SRB-FÖRENINGENS ÅRSSTÄMMA

Anmälan till stämman görs till maria.eriksson@srb-foreningen.se, 0706 – 62 67 98 eller genom att posta nedanstående till SRB-Föreningen, Råby 2003, 242 92 Hörby. Vid anmälan – glöm ej att meddela eventuella allergier. Stämman, aktiviteter och buss faktureras av SRB-Föreningen. Med reservation för ändringar.

TRANSPORT TILL & FRÅN FLYG OCH TÅG I LULEÅ

Deltagare planerar och bokar resa själva men det erbjuds bussar till självkostnadspris, 400 kronor, tur och retur per person Luleå – Haparanda och Svartbyn – Luleå. Barn 6 – 11 år åker för halva priset. Bussar kommer att hämta upp tågresenärer på Luleå Centralstation den 3/8 klockan 12 för att åka vidare mot Luleå Airport med avgång därifrån klockan 13 och även vid behov klockan 14. Bussar tillbaka till Luleå Airport samt Centralstation avgår från Svartbyn den 5/8 klockan 14 med ankomst till Luleå cirka klockan 16. Bussar går även från Svartbyn till Haparanda klockan 14 den 5/8. Gratis buss till och från studiebesöken. **Bokning av buss måste ske i samband med anmälan av stämman.**

OBS! Sista anmälningsdatum är onsdagen den 3 juni 2020.

ANMÄLAN TILL SRB STÄMMA 3-5 AUGUSTI 2020 I HAPARANDA

Namn*: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Telefon: _____

E-postadress: _____

Ålder barn: _____

Ev. allergier: _____

* Namn på alla deltagare

ANMÄLAN OCH PREL. PRISLISTA (inkl. moms)

3 AUGUSTI:

	Pris	Antal
Guidning, bastu, grillkväll och exteriörbedömning, vuxen	500:-	
Guidning, bastu, grillkväll och exteriörbedömning, barn 6 – 11 år (barn 0 – 5 år gratis)	250:-	

4 AUGUSTI

	Pris	Antal
Stämma, Haparanda Stadshotell <i>Inklusive fm kaffe, lunch och em kaffe</i>	300:-	
Stämmomiddag, Haparanda Stadshotell <i>Välkomstdrink och tre rätters middag</i>	450:-	
Stämmomiddag, barnmeny 0 – 6 år	150:-	
Stämmomiddag, barnmeny 6 – 12 år	300:-	

5 AUGUSTI

	Pris	Antal
Fältlunch, vuxen	150:-	
Fältlunch, barn	75:-	

TRANSPORT

3 AUGUSTI

	Pris*	Antal vuxna	Antal barn
Buss från Luleå Centralstation till Haparanda klockan 12.00	200:-		
Buss från Luleå Airport till Haparanda klockan 13.00	200:-		
Buss från Luleå Airport till Haparanda klockan 14.00	200:-		

5 AUGUSTI

	Pris*	Antal vuxna	Antal barn
Buss från Svartbyn till Luleå Centralstation klockan 14.00	300:-		
Buss från Svartbyn till Luleå Airport klockan 14.00	200:-		
Buss från Svartbyn till Haparanda klockan 14.00	Gratis		

*Pris barn 6 – 11 år: 100:-

Eventuellt kan priserna för stämmodagen, middag och bussar komma att sänkas beroende på framgångar i sponsorjakten. Givetvis gäller dessa sänkningar oavsett när anmälan görs. Håll utkik på SRB-föreningens hemsida och i SRB-bladet nr. 2

MEST SÅLDA VR TJURAR UNDER 2019

På hemmamarknaden i Danmark, Finland och Sverige, har VR Vilperi sålt i över 30 000 doser under 2019 och tjurarna VR Fanof P och VR Vimo har båda passerat 20 000 sålda doser.

VR Vilperi är tjuren som det under 2019 såldes flest doser av, med 31 528 totalt, mer än 5 000 av dessa är X-Vik doser. Det placerar honom i topp av tjurar som har sålt X-Vik doser på hemmamarknaden. VR Fanof P och VR Vimo har båda passerat 20 000 sålda doser med 24 580 doser respektive 22 344 doser. Tio i topplistan för hemmamarknaden kan ses i tabell 1.

Tabell 1. *Topp 10 över mest använda VikingRed tjurar på hemmamarknaden 2019*

Alla tjurar på topplistan har sålt mer än 10 000 doser och nio utav dessa tio har även producerat X-Vik doser. Tjurarna VR Viljar, VR Flake P, VR Birka och VR Wonder har alla två söner på topplistan medan morfäderna har större spridning, där endast VR Vimpula som kommer upp som morfar två gånger.

Även när vi bara tittar på den svenska användningen är VR Vilperi den mest sålda tjuren under 2019 med 11 941 doser där 1 765 doser är X-Vik. Vilket gör honom till den tjur som det såldes flest X-Vik doser av i Sverige under 2019. Mest sålda efter VR Vilperi är VR Fanof P med 8 715 doser, VR Winter 6 260 doser, VR Vimo 5 271 och VR Heikki 4 778 doser.

Namn	Far x Morfar	Uppfödare	NTM	Sålda doser (X-Vik)
VR Vilperi	VR Viljar x VR Hambo	Kallioinen Pekka, Finland	+31	31.528 (5.140)
VR Fanof P	VR Flake P x VR Ejstrup	Torben Stolshøj-Pedersen, Danmark	+28	24.580 (3.963)
VR Vimo	VR Viljar x Rockstar	Stakkehavegård, Danmark	+34	22.344 (2.139)
VR Winter	VR Wonder x VR Vimpula	Lounakoski Heikki & Matti MTY, Finland	+24	17.191 (1.667)
VR Wild	VR Wookie x VR Crone	Nita & Jakob Gade, Danmark	+32	16.400 (2.104)
VR Fitbit P	VR Flake P x VR Grimsby	Hentilä Jukka & Venla, Finland	+28	15.006 (265)
VR Best	VR Birka x R Fanfare	Peter Hoffmann, Danmark	+25	12.916 (517)
VR Wiking	VR Wonder x VR Vimpula	MB Ekström mjölk, Villberga Kårsta, Grillby	+22	11.773 (1.660)
VR Bebob	VR Birka x VR Viro	Assendrup, Danmark	+18	11.099 (1.835)
VR Heikki	VR Hazze x VR Wand	Pöksyläinen Lassi-Pekka, Finland	+19	10.470

Exporterade doser

Under 2019 såldes 325 000 VR-doser på exportmarknaden varav 59 000 X-Vik-doser. På exportmarknaden var tre tjurar av topp fem avkommebedömda. Tabell 2 visar de mest sålda tjurarna på exporten, där de två tjurarna i toppen har sålt mer än 30 000 doser, vilket är signifikant fler än de andra tjurarna på topplistan. VR Fenton är den mest sålda tjuren under 2019 där en större del är X-Vik försäljning, framförallt till USA. Nummer två på listan, VR Tokyo, kommer från Sverige. Han har under 2019 varit rangerad som nr 1 i flera länder, vilket har drivit upp försäljningen. Den tredje mest sålda tjuren, VR Viktor, är den bäst sålda genomiska tjuren under 2019. Pollad genetik är attraktiv för en del marknader och den femte mest sålda tjuren är den pollade tjuren VR Fanof P. Den gamla och mycket kända svenska tjuren V Föske har många bra döttrar över hela världen och därför går han fortfarande bra på exporten. Han är nummer 8 på exportlistan med 10 431 doser varav 1 097 är X-Vik.

Tabell 2. Topp 5 över mest sålda VikingRed tjurar på exportmarknaden 2019

Namn	Far x Morfar	Uppfödare	NTM	Sålda doser (X-Vik)
VR Fenton	R Fastrup x Gunnarstorp	Morten Hansen, Danmark	+22	33.106 (10.174)
VR Tokyo	VR Tuomi x V Föske	Göran Carlsson, Målbäck, Linköping	+13	30.225 (340)
VR Viktor	VR Vimur R x Pelle Pers	Lars Iversen, Danmark	+26	17.266 (7.529)
VR Thiago	VR Tuomi x R Haslev	Lars Remme Larsen, Danmark	+33	15.783 (6.862)
VR Fanof P	VR Flake P x VR Ejstrup	Torben Stolshøj-Pedersen, Danmark	+28	15.157 (4.185)

Under många år har Auli Himanen från Finland varit Miss VikingRed och hon har gjort en stor ansträngning för att flytta VikingRed i rätt riktning.

I början av 2020 beslutade Auli sig för att gå i tidig pension efter en längre tid med ryggproblem. Hon har under många år arbetat med nötkreatursavel och varit en viktig kugge i utvecklingen av den röda rasen. Auli har hela tiden kämpat för den röda kon både på hemmamarknaden, Sverige, Finland och Danmark, och internationellt runt om i världen. Auli började för många år sedan med nötkreatursavel i Finland och har med tiden gjort fin marknadsföring för nötkreatursavel och idag är hon Miss Avel i Finland. Sedan 2010 har Auli varit ansvarig för avelsprogrammet VikingRed. Under dessa år har aveln förändrats mycket med introduktionen av genomisk selektion. Dessutom har hon hanterat att slå samman de tre raserna SRB, FAY och RDM till ett avelsprogram. Hon har också varit en del i att skapa det starka varumärke VikingRed är runt om i hela världen. Auli är alltid full av energi och har verkligen ett sinne för humor. Hon har lagt ner mycket energi på arbetet för den röda kon. Hon är direkt och ärlig, man vet alltid vad hon menar. Samtidigt är hon mycket hjälpsam, samvetsgrann och diplomatisk. Vi är många som kommer att sakna Auli och vi önskar henne det allra bästa i framtiden.

Jakob Voergard

NY SENIOR AVELSLEDARE FÖR VIKINGRED

Hej. Mitt namn är Jakob Lykke Voergard och jag är ny senior avelsledare för VikingRed hos VikingGenetics. I och med Auli Himanens pensionering blev det aktuellt med en ny senior avelsledare för VikingRed. Auli har varit i ledningen för VikingRed i över 10 år och det kommer bli svårt för mig att fylla hennes skor. Jag har i många år jobbat med nötkreatursavel och för mig är den röda kon definitivt den bästa mjölkkon.

Jag är 41 år och har varit gift med Annette i nästan 10 år. Vi har två döttrar, Rebekka 7 år och Nikoline 4 år. Vi bor på en liten gård där vi har spannmålsodling och vi sköter den tillsammans med mina föräldrar som har en gård i närheten. Jag är uppväxt på en mjölkgård med Holsteinkor och från 10 års ålder var jag ansvarig för avelsplanen på gården. Jag gick lantbruksutbildning eftersom min plan var att ta över mina föräldrars gård. På lantbruksskolan sa en av lärarna till mig att jag skulle studera jordbruk på universitetet. Jag sa till mig själv, bäst att prova så jag inte ångrar att jag inte försökte. Under min tid på universitetet blev mitt intresse för avel större och jag blev glad när jag fick jobb som avelsrådgivare efter studierna.

I mitt jobb som avelsrådgivare hos VikingDanmark hade hälften av besättningarna Holstein och andra hälften röda kor. Det var första gången jag jobbade med röda kor och jag blev snabbt kär i den röda rasen. Jag gillar filosofin om en hälsosam och mer robust ko som kan ta hand om sig själv och på så vis göra det mindre arbetsamt för bonden.

I början av 2011 fick jag möjligheten att börja på VikingGenetics och jag blev en del av VikingRedgruppen som Auli ledde och med nationellt ansvar för VikingRed i Danmark. Jag har under de senaste 9 åren varit en del av VikingRedgruppen och varit Aulis högra hand i flera år. Under dessa år har jag också varit sekreterare för rasföreningen RDM (Röd Dansk Mjölkboskap). I den positionen har jag också varit en del av det politiska internationella arbetet och arbetet med de andra rasföreningarna i Sverige och Finland. I slutet av 2019 slutade jag som RDM-sekreterare för att jobba heltid på VikingGenetics.

I ställningen som avelsledare för VikingRed ser jag fram emot att fortsätta med den stora utvecklingen av VikingRed som Auli gjort under många år. Den röda kon har möjlighet till en fantastisk framtid inom både renrasavel och korsningsavel. Jag skulle vilja följa den globala trenden och göra den framtida VikingRed kon grönare och hållbarare så att vi har stor möjlighet att påverka mjölkrasaveln under många år framöver.

Om vi jobbar tillsammans i VikingGenetics, Växa, Faba, VikingDanmark och rasföreningarna kan vi få en fantastisk framtid för den röda kon. Jag ser fram emot att vara en del av den framtida resan för världens bästa ko – den röda kon.

HÅLLBARA KOR ÄR NYCKELN FÖR VIKING-GENETICS "ÅRETS BESÄTTNING 2020"

Knutby Prästgård utanför Uppsala fick utmärkelsen 2020 års besättning av VikingGenetics. Ulf och Liselotte Carlsson och deras två söner driver besättningen med över 500 djur.

Under Växadagarna i Umeå utnämndes familjen Carlsson till årets besättning 2020, till familjens stora glädje. "Vi är glada att få utmärkelsen årets besättning, vilket ger oss energi och beslutsamhet att fortsätta göra det vi tror på är det bästa för vår besättning" säger Ulf Carlsson, som tillsammans med sin fru Liselotte och deras två söner driver besättningen.

Familjen Carlsson har mordeniserat gården på många olika sätt och i olika etapper sedan de tog över gården efter Ulf's föräldrar 2002. Gården har funnits i familjen sedan 1965 och då hade hans pappa 40 kor. Ulf var en av två bröder som alltid visade stor intresse av lantbruket, med fokus på genetiken. "Som liten pojk ville jag alltid vara omgiven av kor. Avel finns kanske i mina gener", säger han.

Den största omläggningen på gården skedde 2014 då de byggde nytt och installerade fyra mjölkrobotar. Den nya anläggningen påverkade deras avelsstrategi och inspirerade familjen att anpassa sig till en tydlig avelsstrategi med hållbara mjölkkor som hjärtat av verksamheten. Vid ingången till stallarna hänger många diplom som visar vinnarkor, som en påminnelse om de utomordentliga kor som de avlar för. "Vi har haft några kor som har varit excellenta och vi har fått utmärkelse för detta också". "Jag tror det viktiga är den hållbara kon vi tar fram; och det det är jag stolt över. Utöver detta så kan man lägga till volymen mjölk vi producerar, omkring 11 800 kg ECM" säger han. Även komponenterna är på en bra nivå. Knutby Prästgård med 245 mjölkande kor uppnår 4,4 % fett och 3,6 % protein med en fördelning på 60 % VikingRed och 40 % Holstein.

Vid valet av egenskaper i NTM (Nordic Total Merit) har familjen Carlsson alltid den bästa vägen att fortsätta att avla för hållbara kor med hög produktion och utomordentlig hälsa i åtanke. Eftersom korna mjölkas i robot så är juverhälsa, klövar och ben egenskaper de inte vill ignorera. "Vi avlar för den mest hållbara kon i robot utan att tappa i produktion eller att utsätta korna för en obekväm situation. Vi mjölkar tre gånger om dagen så juverhälsa och starka ben är vårt huvudfokus när vi väljer tjurar" säger han.

Uppmuntrar innovation

VikingGenetics har instiftat "Årets Besättning" för de tre hemmamarknaderna Danmark, Sverige och Finland. Vinnarna är gårdar som är ledande när det kommer till avel för innovation och hållbarhet. Knutby Prästgård var nominerad av sin avelsrådgivare på Växa, Ida Hansson. Familjen Carlsson har visat att de har en "genomsnittlig" mjölkproduktion där innovation och hållbarhet är i fokus. De gick med i Gen-Vikprojektet i ett tidigt skede och testar alla djur, 500 totalt. "Vi försöker uppnå bästa möjliga hälsa hos korna då det genererar lönsamhet. Desto bättre dina djur är, desto bättre är prislappen för de dräktiga kvigorna vid försäljning, och om en ko förväntas finnas kvar hos oss i flera år, innebär det en högre inkomst för henne" säger han.

Att de arbetar mot det nordiska avelsmålet kan ses genom ett flertal olika saker; den höga nivån av NTM för hondjur är riktigt bra. Gällande ettåriga kvigor är deras VikingRed fem enheter högre än populationsmedel medan deras Holstein ligger sju och en halv enhet över populationsmedel. Det är ingen överraskning att VG testade 13 intressanta tjurkalvar i besättningen förra året. Tidigare år har besättningen sålt tre tjurkalvar till VG; VR Fiction (född 2017), VR Gripri (född 2015) och VR Flaxe (född 2014). Under 2019 såldes en kviga till VG och hon befinner sig nu på Hollola för embryoproduktion.

"Vi har sålt tjurkalvar till VikingGenetics och vi har alltid haft bra rådgivare från Växa. De har varit med oss från start och inspirerat oss att använda de bästa av de bästa tjurarna. Alla rådgivare har varit mycket involverade i vår avelsstrategi" säger Ulf. Han berättar att avelsstrategin innebär att genomiskt testa hondjuren för identifiering av de bästa individerna samt de mindre bra korna, och cirka 40 % av den sistnämnda gruppen blir seminerad med köttträs. Resterande seminerar med X-Vik och de bästa av de bästa hondjuren seminerar med tjurfäder med målet att få med tjurarna i VikingGenetics avelsprogram. Carlssons ser möjligheter överallt och deras vision och passion för avel får dem att tänka på nästa steg med entusiasm. Att använda embryon mer regelbundet är en av planerna. I skrivande stund har man bokat fem embryon från kvigan som såldes till VikingGenetics embryoprogram i Finland. "Om jag hade chansen att leva en gång till, så hade jag gjort det på exakt samma sätt" lägger Ulf till.

Text: Veronica Löfgren

Foto: Veronica Löfgren och Maria Nyberg

World Ayrshire Federation

YOUTH TOUR 2019

Hur ska jag börja...? Ska kanske börja med att säga att jag är så otroligt tacksam att jag blev utvald att åka till Storbritannien och delta på denna ungdomsresa! Jag kan lätt säga att denna resa var väldigt lärorik och superrolig och att jag har hittat nya vänner för livet. Vi blev så väl bemötta av alla som vi träffade, de var nyfikna och genuint intresserade av oss och hur allt funkar i våra hemländer mm. Vi var sex stycken deltagare; Corey från USA, Julie från Canada, Lachlan från Australien, Gabby från Nya Zeeland och Iida från Finland och vår reseledare och Breeding Manager för Ayrshire Cattle Society UK, Alan Timbell som tog oss under sina armar.

Resan startade fredagen den 11 oktober för mig, jag flög från Kastrup till London vidare till Belfast på Nordirland, där jag möttes upp av hela gänget. Det var nervöst första gången för mig att resa själv och att man bara kunde prata engelska med alla. Men de förstod min halvdåliga engelska och man kommer ju ganska långt med lite gestikulerande. När jag kom till Belfast på kvällen så åt vi middag ihop och alla var lite nervösa och trötta efter flygresan så det var rätt tyst vid middagsbordet.

Dag 1 på resan besökte vi fyra olika besättningar: Beechmount, Grove, Ardmore och Ravenhill. Där såg vi väldigt många fina kor, skulle vilja säga att de hade överlag exteriört jämna besättningar. På kvällen träffade vi de lantbrukarna som vi besökte under dagen och åt middag på en mysig pub.

Dag 2 besökte vi en besättning, Kirkinriola. De hade även frigående höns och ett litet eget packeri som vi också tittade på. På eftermiddagen åkte vi upp till norra Nordirland och besökte The Giant's Courseway, vilket var väldigt blåsig och regnigt. Men så värt att se, det är höga gräsbevuxna klippor längs med havet.

Dag 3 tog vi färjan över till Skottland där vi besökte två besättningar; High Mark och Horseclose. Det var första gången som australiensaren och amerikanen åkte båt.

Dag 4 besökte vi en Farmers Market som låg precis utanför en stad där allt som såldes var från närområdet, jätteroligt att se. Vi besökte sedan tre olika besättningar; Troutbeck, Sanderson och Plaskett. Lantbrukarna från de tre gårdarna och några andra från deras områdes klubb åkte med oss till de olika gårdarna. Det var jättetrevligt och de

var så tillmötesgående. På Troutbeck hade de ett rätt nybyggt stall, där de hade en självgående Triolet mixervagn med foderkok. Skulle säga att deras djur var väldigt höga och grova jämfört med SRB:na vi har hemma. Vi åt lunch tillsammans med dem på en auktionshall, tyvärr var det bara köttjursaktion denna dag, men de var roligt att titta in och se hur det går till. På kvällen åt vi middag med dem igen på hotellet där vi bodde.

Dag 5 var en kofri dag och vi åkte med några av dem vi träffade dagen innan till Lake District och åkte zipline, vilket var väldigt kul även om det var lite högt upp i träden. Vi åkte sedan och åt fish and chips i Keswick, jag skulle väl säga att jag inte är så stor fantast av maten i Storbritannien. Därefter åkte vi igenom Lake District och kollade på det otroligt vackra landskapet som var väldigt kuperat med höga berg och djupa dalar.

Dag 6 besökte vi tre olika besättningar: Jamara, Whitegate och Bradnop, varav en hade två stycken DeLaval-robotar. På kvällen deltog vi i den lokala Ayrshireklubbens "Pig racing night" (det var inte riktiga grisar) där man tävlade mot varandra och så bettade man på den man trodde skulle vinna och så gick pengarna till välgörenhet.

Dag 7 besökte vi tre olika besättningar: Heydale, Whitecroft och Alkmon. Sedan åkte vi direkt till All Breeds All Britains Calf Show i Peterborough, där blev vi tilldelade varsin kalv som vi skulle visa både lördagen och söndagen. Vi träffade en del lantbrukare och andra ungdomar som vi hade träffat under veckan igen här vilket var väldigt kul. De tog hand om oss och hjälpte oss fixa våra kalvar.

Troutbeck Burdette Jess EX95, tredjekalvare

Kirkinriola

Dag 8 tillbringades på kalvshowen och denna dag var de showmanshipklasser hela dagen.

I min åldersklass (18-20år) var vi 28 stycken! Helt otroligt om man jämför storleken på klasserna här i Sverige och storleken på utställningarna överlag. Vi ställde ut i "Colour Breed" klasserna, där det även var med ungdomar som visade Jersey, Guernsey, Britain Friesian, Brown Swiss, Shorthorn och Ayrshire. Holsteinklasserna hade en helt egen ring och tävlingar. Jag kom inte på någon toppplacering i min showmanshipklass... skulle säga typ åtta från slutet, men det var väldigt stor konkurrens och jag har inte så mycket erfarenhet heller... På kvällen åt vi vår sista middag tillsammans, vilket var lite ledsamt och sedan på kvällen var det lite fest på arenan där showen var tillsammans med alla andra ungdomar, både dem vi träffat på gårdarna och Ayrshireföreningarnas klubbkvällar och andra ungdomar från utställningen.

Dag 9 och sista dagen var vi kvar på kalvshowen för att visa kalvarna i exteriörklasser. Därefter åkte vi till London Heathrow där vi blev avsläppta av Alan för att sedan dagen efter ta flyget hem. Det var lite känslösamt avsked, vi hade haft så roligt och var nästan som en liten familj, vi

hade levt så tätt inpå varandra och så intensivt i 11 dagar, så det kändes jättekonstigt och tråkigt att säga hejdå till alla och inte veta om man kommer träffa dem igen...

Men sammanfattningsvis -resan har varit superrolig och det kommer verkligen bli svårt att toppa den. Vi har sett så mycket fina kor och träffat så trevliga människor. Alla har varit väldigt gästvänliga och bjudit på både mat och fika vid besöken på deras gårdar. De vi har träffat är verkligen intresserade av sina kor och kan rada upp alla led bakåt på varje ko, vilket var häftigt. De hade stenkoll på vilka fäder de har och vad de presterar och det är bara att kolla på deras utställningar eller i deras föreningsblad så ser man hur engagerade de är vilket är superroligt att se. De är VERKLIGEN KONÖRDAR.

Vill tacka ännu en gång att jag fick åka på denna resa.

/Olivia Engström

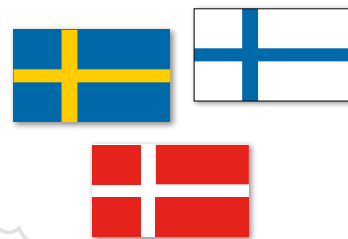
PS. Gå gärna in på World Ayrshire Federations Facebooksida, där kan ni läsa mer om resans alla dagar och se mer bilder eller gå in på Ayrshire Cattle Society UK och läs deras senaste Ayrshire Journal om resan.

Från vänster: Alan, Linda, Olivia, Corey, Gabby, Lachlan, Julie och Michael Howie (Breed President)

NORDISK AVELSVÄRDERING

Workshop i Köpenhamn 16 januari

Den 16 januari var det dags för NAV:s årliga workshop i Köpenhamn. Det märktes att intresset för dagens agenda var stort, för salen var fullsatt när dagen drogs igång med presentation av Arlas och Valios klimatarbete. De båda företagen berättade om det värdefulla arbete som står högt upp på bådas dagliga agenda. När alla frågor därefter var besvarade följde den huvudsakliga programpunkten – Sparat foder.

METABOLISK EFFEKTIVITET OCH REGISTRERING AV DATA

Sparat foder består av två delar: avelsvärde för underhållsbehov samt avelsvärde för metabolisk effektivitet. Den första, avelsvärdet för underhållsbehov, gick man igenom under mötet 2019 och under året som gått har man publicerat genomiska avelsvärden för egenskapen. Utmaningen som väntar under året är avelsvärdet för den metaboliska effektiviteten. Den metaboliska effektiviteten bygger på mätningar av foderintag vilket inte är helt okomplicerat och innebär stora investeringar från branschen. De registreringar som fram till idag funnits tillgängliga måste man utvärdera för att se om de är tillförlitliga. Till exempel finns det registreringar som är gjorda för länge sedan och förhållandena idag ser annorlunda ut än vid tidpunkten för mätningen. Sedan finns det registreringar gjorda i forskningsprojekt men frågan är om dessa siffror representerar "en vanlig ko" då förhållandena i ett projekt ofta är annorlunda än för kor ute i vanliga besättningar. Vad som nu är på gång gällande foderintagsregistreringar är metoden C-FIT, vilket innebär att man installerar 3D-kameror ute i konventionella besättningar. Kamerorna identifierar den individuella kon vid varje besök vid foderbordet och genom insamling och bearbetning av ett års data i en Jerseybesättning har man kunna ta beräkna en arvbarhet för foderintag på 25 %. Planen är under de kommande två åren att installera dessa kameror för 1 500 kor för respektive ras; SRB, Holstein och Jersey.

Vad är då metabolisk effektivitet? Det är skillnaden mellan verkligt foderintag och beräknat foderintag. För att få fram en säkerhet för avelsvärdet metabolisk effektivitet behövs fler registreringar av foderintag. Den data som finns tillgänglig idag är inte tillräcklig då den kommer från djur från olika försök, den är mätt i olika laktationer, mätt med olika utrustning och dessutom är inte alla djur genomiskt testade. Detta innebär att den genetiska korrelationen är mindre än 1 mellan försöksgräddor. Dock kan CFIT vara lösningen på insamling av data på ett tillförlitligt sätt. Tittar man på hur andra länder utanför de nordiska länderna arbetar med data över foderintag ser man att NAV ligger i framkant.

SPARAT FODER I NTM

Anledningarna till att det är intressant att inkludera sparad foder i NTM är många. Tre av anledningarna är att foderkostnaden är den största rörliga kostnaden besättningarna har och sparad foder är av internationellt intresse inom avel vilket kan ha en påverkan av marknadsandelar. Dessutom har sparad foder en positiv inverkan på kli-

matet vilket kan ge en positiv signal till bland annat konsumenter. Värdet av en enhet sparad foder (reducerad kostnad) är densamma oavsett om förbättringen kommer från lägre underhåll eller om den kommer från högre metabolisk effektivitet, men enskilda egenskaper påverkas olika om underhållsbehovet minskar eller om metaboliska effektiviteten ökar, se tabell längst ner på sidan.

Under workshopen presenterades viktffaktorer för nuvarande NTM för respektive egenskap och jämfördes med viktffaktorer om man inkluderar sparad foder i NTM. Sparad foder skulle vid de första beräkningarna ha en vikt på 0,23 för de röda raserna. Idag baseras NTM för sparad foder endast på underhållsbehov men under 2020 kommer metabolisk effektivitet att inkluderas för alla tre raser. Dock kommer säkerheten för den metaboliska effektiviteten till en början att vara låg, p.g.a. av en begränsad tillgång till data. Att inkludera sparad foder i NTM kommer att öka värdet, kronor per NTM, därför att sparad foder har en ekonomisk vikt. Den ekonomiska vinsten beräknas bli 2 – 3 % högre än i jämförelse med nuvarande NTM.

Vidare presenterades korrelationer mellan nuvarande NTM och delegenskaper i NTM samt NTM inkluderat sparad foder och delegenskaper i NTM. Resultatet av detta är:

- Något lägre framstegstakt i mjölkproduktion
- Något högre framstegstakt i hälsoegenskaperna samt hållbarhet
- Något mindre kor
- Något mindre framstegstakt på juver

GRUPPDISKUSSIONER

Med bakgrunden och informationen ovan inleddes gruppdiskussionerna som fördes rasvis. Där diskuterades vad som är positivt och negativt vid införandet av sparad foder för besättningen, samhället, ur ett marknadsperspektiv och övriga aspekter. Slutsatserna för den röda rasen var i stora drag att det har en uppenbar ekonomisk nytta för de enskilda besättningarna men att en mindre ko eventuellt blir mindre robust. Att ha med sparad foder i NTM innebär en mer klimatsmart ko och att införandet kommer att behöva marknadsföras olika beroende på vem mottagaren är. På frågan om sparad foder ska föras in i NTM så snart som möjligt var svaret från gruppen – ja, men med en lägre vikt (än 0,23) och se vad resultaten från detta blir innan man inkluderar det i NTM. Ett medskick gruppen fick från SRB-föreningen var att ta vara på och värdera egenskaper som mjölkproduktion och juver.

Dagen avslutades med sammanfattning av gruppdiskussionerna och därefter nyheter från NAV. Mycket av det arbete som NAV har framför sig under året handlar om arbete med den metaboliska effektiviteten i sparad foder och att inkludera sparad foder i NTM. NAV fick även som uppgift från gruppdiskussionerna att göra fler beräkningar på viktningar innan sparad foder inkluderas i NTM.

Text: Maria Eriksson

Egenskaper som påverkas av underhållsbehovet i beräkningarna av TMI (Total Merit Index)

- Minskat foder för underhåll, kor
- Minskad slaktvikt för slaktade kor
- Lägre vikt vid första kalvning inklusive underhåll för kvigor i tillväxtperioden

Egenskaper som påverkas av metabolisk effektivitet i beräkningarna av TMI (Total Merit Index)

- Minskat foder för produktion på grund av högre metabolisk effektivitet
- Minskat foder för tillväxt på grund av högre metabolisk effektivitet

GENOMISK TOPPBESÄTTNING

Ett samarbete mellan SRB-föreningen, Växa Sverige och Viking Genetics.

HUR?

- Gentesta minst 80% av dina SRB-kvickalvar under 1 år.
- Ge föreningen fullmakt att sammanställa och publicera medelvärden av testresultaten.
- En topplista presenteras i SRB-bladet, för kalvar födda samma kalenderår, på samma sätt som Elitbesättningsprogrammet.

VARFÖR?

- Snabbare avelsframsteg då man får ett säkrare värde på varje individ!
- Hjälp att selektera ut de kvigor som inte är intressanta för fortsatt uppfödning - tidigt!
- Minska utslagning av äldre kor, då vi vet vilka kvigor som är mest värda att satsa på!
- Hitta de djur som har högst avelsvärden och få fram nya intressanta avkommor t.ex. med hjälp av könssorterad sperma eller ET!
- Få en avstämning hur din besättning ligger till.

INTRESSEANMÄLAN

Kontakta oss via mail eller ring 0706-62 67 98 så får du mer information om kostnader och övrigt som du behöver veta, för att ta beslut om att ansluta din besättning.

GENOMISK TOPPBESÄTTNING MEDEL GNTM PÅ TESTADE KVIGOR UNDER 1 ÅR

Genomisk medel gNTM på testade kvigor under 1 år oktober 2019	Antal testade	Medel gNTM
Womtorp Jordbruk U o C Winblad, Våmörp, Eskilstuna	55	13
Marit Ottoson-Svensson, Myckelby DalaHusby	18	13
Göran Johansson, Målby Brunnsgård 6, Reftele	11	13
Knutby Prästgård, Knutby	40	12
Per Larsson, Kårtorp, Tibro 7402 utgård	44	12
Johan & Birgitta Linderkers, Röda Gården, Nora	17	12
Ribel AB Skålhamravägen, Vallentuna	17	12
Werthéns Lantbruks AB, St Hallebo, Habo	27	12
Björn-Åke Hördegård, Höreda, Ramkvilla	6	12
Frida & Tobias Holmqvist, Skarmansmåla, Älmeboda	21	12
Johan & Linnea Herbertsson, Kisa Råstorp Mellangård, Kisa	17	12
Mats Karlsson, Edenberga, Laholm	6	12
Mats Djurstedt & Annelie Karlsson, Getterum, Hjorted	11	11
Gustav Kämpe, Skogaryd Torpet, Karlsborg	33	11
Luttugården, Souklojärvi 34, Övertorneå	25	11
Br Bengtssons Lantbruks AB, Olofstorp, Varberg	20	11
Bröderna Moberg Lantbruk, Rabbalshedegård 7, Rabbalshede	29	11
Hans Samuelsson, Kåset, Skeppshult	22	11
Åsa & Mikael Berglund, Buckarby, Hedsjö	17	11
Lennart Walleräng, Backavägen, Härnösanda	15	11
Niclas Axelsson, Kårtvet, Henån	24	11
Vretaskolan, Järngården 3, Vreta Kloster	8	11
SLU, Umeå	39	11
Hans Palmqvist, Boda 101, Blidsberg 10037 utgård	10	11
Nickångers Lantbruk AB, Nyåker 18, Burträsk	6	10
Göran Holgersson, Yxnarumsvägen 48, Listerby	17	10
Folke & Gunnar Pleijert, Tveta Gård, Mörlunda	16	10
Magnus Svensson, Röckla, Virestad	15	10
Ingemar Andersson, N Lundby Överstegården, Axvall	19	10
Sven Dybeck, Åltetorp 325, Askersund	46	10
Janpers Lantbruk, Västerby, Stora Skedvi	55	10
Gudmunstörps gård, Gudmunstorp, Ljung	16	9
Botans Lantbruk AB, Stumsnäs, Vikarbyn	38	9
Kjell Arvidsson, Våbäck, Gustafs	25	9
Benjamin Eriksson, Folkared Tuvagård, Långås	52	9
Hans Wolf, Hägerstad Löneboställe, Rimforsa	21	9
Arne Eriksson, Vallnåset, Junsele för få	4	9
Elisabeth och Ove Larsson, Hallsnäs 6, Ramkvilla	11	9
Lars-Erik Karlsson, Torpane, Brålanda	38	8
Olof Skyggesson, Skygge gård, Tvååker	29	8
Sören Strömvall, Per-Eriksgården, Mariestad	20	7
Ivar & Kerstin Bengtsson, Rårdögården, Stehag	56	7
Brorsans Lantbruk, Långberget 323, Holmsveden	22	2

Kontrollresultat 2019

Hållbara kor med hög produktion, över 8 400 kg fett och protein:

1.	5-40541-491 Henrika SRB 222217, född 2003-01-31 F. 1011 B Jurist SB 91011 MF 1046 Etro SRB 90106 Ägare: Sten & Camilla Olsson, Grytingevägen, Riala	11 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 156 155	Fett % 4,7	Protein % 3,8	Fett + Protein kg 12 064	kg ECM 157 839
2.	13-30053-667 Blanka SRB född 2001-12-30 F. 907 T Bruno SRB 93907 MF. 882 Torpane SRB 83882 Ägare: Bengt & Göran Larsson, Holmryd, Bredared	16 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 147 917	Fett % 4,7	Protein % 3,7	Fett + Protein kg 11 271	kg ECM 152 764
3.	5-15854-132 Stella SRB född 2003-09-26 F. 1203 Soukolo SRB 91203 MF. 3797 Tullstorp SRB 93797 Ägare: Brorsans Lantbruk, Långberget 323, Holmsveden	13 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 130 347	Fett % 4,9	Protein %	Fett + Protein kg 3,7	kg ECM 147 849
4.	5-30601-529 Prima SRB född 2004-02-10 F. 3829 Botans SRB 93829 MF. T Bruno SRB 93907 Ägare: Lennart Olsson, Bandene, Färgelanda	13 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 137 776	Fett % 4,2	Protein % 3,9	Fett + Protein kg 11 143	kg ECM 146 215
5.	5-9378-838 Sköna 222614 SRB född 2005-02-10 F.1433 Orraryd SRB 91433 MF. 303 Mörby SRB 94303 Ägare: Lennart Persson & C Johansson, Torstorp Nolgården 9, Töreboda	12 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 141 533	Fett % 4,0	Protein % 3,6	Fett + Protein kg 10 764	kg ECM 143 628
6.	5-28141-867 Fylgia SRB född 2005-06-21 F. 1525 Tabor SRB 91525 MF.1062 Fyn Cent SRB 90124 Ägare: Gunnar & Folke Pleijert, Tveta Gård 1, Mörlunda	10 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 124 827	Fett % 4,8	Protein % 3,8	Fett + Protein kg 10 717	kg ECM 140 692
7.	5-50592-178 Nina SRB, född 2003-03-03 F. 3823 Krejstad SRB 93823, MF. 882 Torpane SRB 83882 Ägare: Mats Gunnarsson, Hästeryd, Malmbäck	13 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 125 180	Fett % 5,1	Protein % 3,3	Fett + Protein kg 10 501	kg ECM 140 597
8.	5-44530-804 Flickan SRB född 2005-10-25 F. 3285 Samuli SRB 43285 MF. 907 307 Flaka SRB 94307 Ägare: Tomas Lagerqvist, Mora Gård, Malmköping	11 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 127 981	Fett % 4,4	Protein % 3,7	Fett + Protein kg 10 340	kg ECM 137 029

Kontrollresultat 2019

9.	5-54800-1126 Snärta SRB 214279 född 2003-12-30 F. 2036 Komålen SRB 92036 MF. 307 Flaka SRB 94307 Ägare: Göran Larsson, Bäckén, Brålanda	13 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölkg 126 938	Fett % 4,6	Protein % 3,6	Fett + Protein kg 10 302	kg ECM 137 056
10.	5-7635-285 Strimma SRB född 2003-07-30 F. 1213 Peterslund SRB 91213 MF. 1383 Karstorp SRB 91383 Ägare: Christer Dahlgqvist, Svanaskogen, Vårsås	13 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölkg 155 228	Fett % 4,9	Protein % 3,7	Fett + Protein kg 9 906	kg ECM 130 478
11.	5-42801-554 Rut SRB 208897 född 2002-10-13 F. 3829 Botans SRB 93829 MF. 907 T Bruno SRB 93907 Ägare: Lars Eriksson, Näs-Höby 10, Uppsala	12 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölkg 9882	Fett % 4,3	Protein % 3,5	Fett + Protein kg 9 882	kg ECM 132 184
12.	5-1286-518 Svana SRB född 2003-08-13 F. 1011 B Jurist SRB 91011 MF. 882 Torpane SRB 83882 Ägare: Persjöfjärdens Lantbruk AB, Ängesbyväg, Luleå	12 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölkg 125 586	Fett % 4,1	Protein % 3,7	Fett + Protein kg 9 848	kg ECM 130 635
13.	5-88375-1206 Sonja SRB född 2004-10-25 F. 1066 Luiro SRB 90130 MF. 1310 Heligo SRB 90080 Ägare: RofindsGård AB, Vamlingbo Rofinds, Burgsvik	12 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölkg 135 502	Fett % 3,9	Protein % 3,3	Fett + Protein kg 9 777	kg ECM 133 031
14.	5-44530-810 Lilly SRB född 2004-02-21 F.1213 Peterslund SRB 91213 MF. 3442 Stöpaforss SRB 93442 Ägare: Tomas Lagerqvist, Mora Gård, Malmköping	11 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölkg 109 107	Fett % 5,3	Protein % 3,6	Fett + Protein kg 9 724	kg ECM 128 270
15.	5-64516-370 Tora SRB född 2003-06-30 F. 1011 B Jurist SRB 91011 MF. 3148 Ekholm Ägare: Sandra Nilsson, Skal, Lysekil	13 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölkg 119 527	Fett % 4,5	Protein % 3,5	Fett + Protein kg 9 630	kg ECM 128 409
16.	5-85270-1014 N Orre SRB 215367 född 2004-01-13 F. 3829 Botans SRB 93829 MF. 1349 Pardner SRB 965 Ägare: Ljusfalls Lantbruk AB, Ljusfalls gård, Ljusfallshammar	12 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölkg 122 652	Fett % 4,1	Protein % 3,7	Fett + Protein kg 9 615	kg ECM 127 509

Kontrollresultat 2019

17.	5-85270-990 Ragnhild SRB 215359 född 2003-05-07 F. 1011 B Jurist SRB 91011 MF. 3148 Ekholm Ägare: Ljusfalls Lantbruk AB, Ljusfalls gård, Ljusfallshammar	12 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 122 674	Fett % 4,2	Protein % 3,6	Fett + Protein kg 9 609	kg ECM 128 026
18.	5-178-684 Luna SRB född 2005-09-17 F. 1357 Ice Man AY 973 MF. 9-178-7100 SRB Ägare: Knutsson Lantbruk HB, Karaby, Tun	11 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 122 110	Fett % 4,1	Protein % 3,6	Fett + Protein kg 9 451	kg ECM 125 823
19.	5-71664-174 Hedda SRB född 2007-01-03 F. 1750 J Valon SRB 91750 MF. 1259 Lars-Larsgård SRB 91259 Ägare: K Löw & Anders Martinsson, Öreryd Almensryd, Hestra	11 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 114 209	Fett % 4,8	Protein % 3,4	Fett + Protein kg 9 444	kg ECM 126 161
20.	5-54473-412 Krusa SRB 222142 född 2005-12-12 F. 1399 S Major SRB 91399 MF. 1128 Hällvik SRB 91128 Ägare: Patrik Isaksson, Tockarp 1, Aneby	8 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 128 658	Fett % 4,1	Protein % 3,2	Fett + Protein kg 9 425	kg ECM 128 817
21.	5-37570-953 Sjökrone SRB 222364 född 2005-12-07 F. 1399 S Major SRB 91399 MF. 1129 Hällvik SRB 91128 Ägare: Säby-Linga Lantbruk AB, Säby Gård, Järna	11 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 122 442	Fett % 4,4	Protein % 3,3	Fett + Protein kg 9 417	kg ECM 127 232
22.	5-44530-463 Jessi SRB född 2005-10-15 F. 1213 Peterslund SRB 91213 MF. 3442 Stöpafor's SRB 93442 Ägare: Tomas Lagerqvist, Mora Gård, Malmköping	12 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 99 520	Fett % 5,5	Protein % 3,8	Fett + Protein kg 9 232	kg ECM 120 721
23.	5-40503-70 Pia SRB född 2007-04-29 F. 1213 Peterslund SRB 91213 MF. 1067 Life SRB 90131 Ägare: Agropar Handelsbolag, Storängen, Månkarbo	10 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 119 543	Fett % 4,1	Protein % 3,7	Fett + Protein kg 9 214	kg ECM 122 686
24.	5-34070-759 Stumpan SRB 218669 född 2005-07-17 F. 1068 Miquir SRB 90132 MF. 1213 Peterslund SRB 91213 Ägare: Carl Persson & Ann-Marie Svedberg, Bogslöt Bergstugan, Nyköping	10 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 122 670	Fett % 3,9	Protein % 3,5	Fett + Protein kg 9 075	kg ECM 122 046

Kontrollresultat 2019

25.	5-89915-325 Nina SRB född 2006-10-25 F. 2390 Soukolo SRB 92390 MF. 1067 Life SRB 90131 Ägare: Ingesarvens Lantbruk AB, Bergsjö	10 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 127 569	Fett % 3,8	Protein % 3,2	Fett + Protein kg 8 979	kg ECM 122 964
26.	5-36292-578 Chimla SRB född 2004-11-04 F. 1213 Peterslund SRB 91213 MF. 3082 Backgård SRB 93082 Ägare: Jörgen Dahlberg, Vallby 250, Vessigebo	8 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 111 551	Fett % 4,4	Protein % 3,7	Fett + Protein kg 8 940	kg ECM 118 555
27.	13-31976-828 Bella SRB 216643 född 2007-02-11 F. 1804 O Brolin SRB 91804 MF. 3829 Botans SRB 93829 Ägare: Gudmundstorps Gård AB, Ljung	8 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 108 021	Fett % 4,4	Protein % 3,8	Fett + Protein kg 8 856	kg ECM 116 603
28.	5-31535-1235 Rosina SRB 225415 född 2007-08-27 F. 1804 O Brolin SRB 91804 MF. 1307 Lindero SRB 91307 Ägare: Lars Erik Karlsson, Torpane 322, Brålanda	9 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 108 878	Fett % 4,4	Protein % 3,7	Fett + Protein kg 8 834	kg ECM 116 886
29.	5-54473-453 Spira SRB 224268 född 2007-04-28 F. 1804 O Brolin SRB 91804 MF. 1011 B Jurist SRB 91011 Ägare: Patrik Isaksson, Tockarp 1, Aneby	8 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 102 408	Fett % 5,0	Protein % 3,6	Fett + Protein kg 8 809	kg ECM 116 336
30.	5-13145-540 Jippy SRB 219333 född 2005-12-16 F. 1213 Peterslund SRB 91213 MF. 1064 Laiva SRB 90127 Ägare: Lars Persson, Östra Glänne Höglunda 1, Kil	12 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 114 656	Fett % 4,2	Protein % 3,5	Fett + Protein kg 8 807	kg ECM 118 010
31.	5-30957-335 Fagra SRB född 2006-12-22 F. 3829 Botans SRB 93829 MF. 907 T Bruno SRB 93907 Ägare: Christer Ivansson, Flarkbäcken 107, Flarken	6 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 101 920	Fett % 4,8	Protein % 3,8	Fett + Protein kg 8 741	kg ECM 114 669
32.	5-37074-1174 Tessy SRB född 2007-02-08 F. 2462 Bonderyd SRB 92462 MF. 1011 B Jurist SRB 91011 Ägare: Regen Lantbruk, Bäckagård, Vessigebo	8 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 95 294	Fett % 5,4	Protein % 3,7	Fett + Protein kg 8 697	kg ECM 114 015

Kontrollresultat 2019

33.	13-13285-5962 Rölla SRB 220543 född 2007-11-10 F. 2488 Pell-Pers SRB 92488 MF. 3470 Vättergård SRB 93470 Ägare: Morgan & Eva-Lena Andersson, Långelycke 1, Ljungsarp	8 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 114 951	Fett % 4,1	Protein % 3,4	Fett + Protein kg 8 691	kg ECM 117 065
34.	5-28003-701 Docka SRB 221735 född 2006-05-10 F. 1433 Orraryd SRB 91433 MF. 1011 B Jurist SRB 91011 Ägare: Bröderna Ingemar Arvidsson, Brogårdsgatan 2, Järnforsen	12 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 115 434	Fett % 4,0	Protein % 3,5	Fett + Protein kg 8 642	kg ECM 116 376
35.	5-30656-319 Blända SRB född 2005-01-06 F. 2163 Ängavall SRB 92163 MF. 3082 Backgård SRB 93082 Ägare: Vadsbroby Mjölk AB, Flen	12 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 110 900	Fett % 4,4	Protein % 3,3	Fett + Protein kg 8 585	kg ECM 115 803
36.	5-6978-387 Sonja SRB född 2007-11-28 F. 1079 Öygarden SRB 90143 MF. 1307 Lindero SRB 91307 Ägare: Henrik Andersson, Torbjörntorp Stommen 3, Falköping	8 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 113 098	Fett % 4,1	Protein % 3,5	Fett + Protein kg 8 561	kg ECM 115 043
37.	5-44530-595 Sippa SRB född 2005-10-11 F.1070 Lien SRB 90135 MF. 1966 Almensryd SRB 91966 Ägare: Tomas Lagerqvist, Mora Gård, Malmköping	10 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 101 764	Fett % 4,6	Protein % 3,7	Fett + Protein kg 8 476	kg ECM 111 838
38.	5-85300-1007 Maja SRB född 2007-06-04 F. 1804 O Brolin SRB 91804 MF. 3082 Backgård SRB 93082 Ägare: Mats & Inga-Lill Johansson, Kvarn 355, Borensberg	9 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 114 369	Fett % 3,9	Protein % 3,5	Fett + Protein kg 8 467	kg ECM 113 813
39.	5-10503-885 Andrea SRB född 2008-08-09 F. 2104 Gunnarstorp SRB 92104 MF. 2307 Tveta SRB 92104 Ägare: Arne Johansson, Halleruds Gård, Säffle	7 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 104 760	Fett % 4,6	Protein % 3,5	Fett + Protein kg 8 454	kg ECM 112 746
40.	5-40469- 573 SRB född 2007-11-08 F. 1922 Tålebo SRB 91922 MF. 2274 J Vallman SRB 92274 Ägare: Lars-Eric & Ingela Svensson, Gölinge, Gamleby	9 kalvningar				
	Prod. totalt tom 2019	Mjölk kg 105 224	Fett % 4,5	Protein % 3,5	Fett + Protein kg 8 433	kg ECM 112 552

41.	5-41098-361 Svana SRB född 2007-08-01	9 kalvningar				
	F. 1967 Andersta SRB 91967 MF. 1011 B Jurist SRB 91011					
	Ägare: Stefan & Eva Eriksson, Kilby 224, Alunda					
	Prod. totalt	Mjölk kg	Fett %	Protein %	Fett + Protein kg	kg ECM
	tom 2019	115 787	3,7	3,6	8 432	113 214
42.	5-10304-356 Nätta SRB född 2005-11-28	10 kalvningar				
	F. 3302 Special SRB 43302 MF. 907 T Bruno SRB 93907					
	Ägare: Urban Larsson, Båvik 32, Östra Ämtevik					
	Prod. totalt	Mjölk kg	Fett %	Protein %	Fett + Protein kg	kg ECM
	tom 2019	103 459	4,7	3,4	8 421	112 738

LIVDJURSFÖRMEDLING

På livdjursförmedlingen finns det framöver ett femtiotal kor plus rekrytering för förmedling från Majnegården utanför Falköping som upphör på grund av omläggning av driften. Besättningen har avlat för juver och reslighet under drygt 20 år och har tillsammans med dessa egenskaper en god produktion med 11 000 kg ECM. Det genetiska materialet som använts är VikingGenetics. Alla kor är individavlade samt att alla kvigor och kvigkalvar är genomiskt testade. Mjölkarna i besättningen säljs i sin helhet.

För intresse och mer information, kontakta vår livdjursförmedlare Bernt Ljungqvist.

Bernt Ljungqvist

Telefon: 0321 – 521 23 och 070 – 652 65 35

E-mail: ekeslunda206@gmail.com

HÖST möte

Den 22 november anordnade SRB-föreningen höstmöte, hos VikingGenetics på Örsro i Skara. Dagen inleddes av ordförande Robert som hälsade välkomna och sedan gav åhörarna en summering av rasföreningarnas möte som gått av stapeln i Stockholm veckan innan och i anslutning till detta även ReDiverse Workshop.

FODEREFFEKTIVITET OCH SPARAT FODER

Första punkten på dagens program var Freddy Fikse som hade till uppgift att redogöra om fodereffektivitet och sparad foder till NTM. Freddy berättade redan i inledningen att han hade en bra nyhet att berätta om; att avel för NTM förbättrar fodereffektiviteten! Det är att se som att ju mer mjölk en ko ger i avkastning – desto större blir ”utspädningen” av underhållsbehovet. Man kan även se det som att fler laktationer per ko ses som en ”utspädning” av uppfödningkostnader, däribland fodret. Dessutom ger fler laktationer per ko ett lägre rekryteringsbehov och färre kvigor behövs. Om man ser på vad 20 år av avel för en högre mjölkavkastning samt en något tyngre ko så kan man dra slutsatsen att effektiviteten (kg mjölk/ kg foder) har ökat med 20 %. Det kan man inte annat än att hålla med om att det är en bra nyhet. Vad menas då med fodereffektivitet? Freddy visade på vad olika perspektiv; globalt, lokalt, på besättningsnivå samt individnivå. Besättningsnivå beskrev han som en teknisk effektivitet – kg produkt (mjölk/ kött) per kg foder. På individnivå en biologisk effektivitet – förluster i matsmältningen. Den biologiska effektiviteten beskrevs närmare som faktiskt foderintag minus förväntat foderintag. Ser man till en ko som har ett lägre foderintag, en lägre vikt samt har en lägre mjölkavkastning så har denna samma biologiska effektivitet som en ko med ett högre foderintag, en högre vikt samt en högre mjölkavkastning. Av detta exempel ledde diskussionerna vidare in på vad sparad foder är:

**SPARAT FODER = UNDERHÅLLSBEHOV (levande vikt)
+ METABOLISK EFFEKTIVITET (foderintag)**

Avel för minskad metanemission

Freddy redogjorde även för metanemissionen per kg produkt och att det finns en genetisk variation i emissionen men även att metanemission inte är lika med fodereffektivitet. Att det finns en ge-

netisk variation möjliggör att man kan avla för minskade metanemissioner genom registreringar, egenskapsdefinition, samband med andra avelsmåsegenskaper samt att man ger egenskapen ett ekonomiskt värde. Att registrera denna egenskap finns det flera möjligheter för; i respirationskammare, analys av utandningsluft, MIR-spektra från mjölk, kontroll av mjölkens fettsyresammansättning och analys av mikroberna i våmmen.

Sparat foder

Freddy redogjorde även för sparad foder och delindexet lanserat av NAV. Om detta går att läsa i artikel i SRB-bladet nr. 3 2019, skriven av Freddy Fikse.

KAN KONS TIDSBUDGET FÖRKLARA OLIKA BESÄTTNINGARS RESULTAT?

För den andra programpunkten var Malin Fröjelin på Växa inbjuden för att tala om allt som rör kons tidsbudget och frågeställningen var: Kan kons tidsbudget förklara olika besättningsresultat? Malin redogjorde för hur kon spenderar sina timmar på dygnet; 12 – 14 timmar går åt att idissla, ligga ner och vila. Sedan går det fem timmar till att äta, en halvtimme till att dricka och två till tre timmar till att stå, gå och interagera. Det innebär att kon har sammanlagt 20,5 – 21,5 timmar egentid i lösdrift. Det som då återstår av dygnet är 2,5 – 3,5 timmar mjölkning. Är denna uppdelning rättvist fördelat mellan korna inom besättning? Under optimala förhållanden så hade alla korna haft denna uppdelning av dygnets timmar men i och med att det finns t.ex. ranglåga och sjuka djur inom besättningen så ser dygnsindelningen annorlunda ut för vissa djur i och med att de får vänta på sin tur och därmed får mindre tid för t.ex. vila och att äta. Väntan på sin tur kan vara kostsam i tid. Till exempel, om man är först eller sist till mjölkning, om man är först vid foderbordet eller om man får vänta eller välja bland liggbåsen eller få leta runt tills man hittar sin plats. Det finns även en mängd faktorer som vi själva kan orsaka för att förstöra kons tidsbudget. Detta kan vara:

- Spendera onödig tid utanför stallet
- Blanda förstakalvare och äldre kor
- Obekväma stallar
- Otillräckligt med tillgängligt foder
- Överbeläggning som skapar onödig konkurrens
- Värmestresspåverkan
- Hala golv
- Halta kor
- Dåliga bås
- För få drickplatser
- Stora grupper till mjölkning
- Långa korridorer till robot
- Teknik som krånglar

Vid en studie gjord 2008 kunde man i 47 besättningar med ca 3 000 kor se att medelavkastningen var 30 kg/ dag, med en variation på 21 – 34 kg per dag. Där stod 54 % av variationen för icke

foderrelaterade faktorer. Om man puttade till foder så korna alltid nådde det så gav det 4,5 kg mer i avkastning, utfodra för rester gav 2 kg samt 1/10 fler liggbås gav 0,7 kg mer i avkastning.

Kons behov att vila

En viktig insikt som gavs i Malins presentation var – kor kan ändra sitt ätbeteende, men kan aldrig vila snabbare. Om man ser till hur kor prioriterar så väljer de vila framför att äta. Vid överbeläggning så spenderar korna mer tid i gångarna på att vänta på en liggbås än att vila och detta kan man sätta i relation till 1,7 liter extra mjölk för en extra timmas vila. Längden av vilan påverkas i sin tur av underlaget i liggbåsen. I en studie ser man att minskad vila med 3,2 timmar per dag minskar mjölkproduktionen med mer än 5 kg mjölk per dag.

Beläggning

Beläggningsgraden påverkar såklart inte endast tillfällena att vila, och indirekt mjölkproduktionen, men även ätbeteendet. Vid en högre beläggning blir det fler aggressioner, färre ättillfällen och ökning av äthastigheten. Beläggningsgraden har störst effekt på lågrankade djur.

Beläggningsgraden har då en påverkan på ts-intag, vila, avkastning och produktion och minskad FCM (fettkorrigerad mjölk) /kg ts foder vid 30 DIM (days in milk).

Foderintag, ätbeteende, vila, väntan, management, stallarnas utformning, beläggningsgrad, djurgrupper och fertilitet är faktorer som påverkar kons produktion och därmed besättningsresultat. Så svaret på den ursprungliga frågan: kan kons tidsbudget förklara olika besättningsresultat är – ja, till viss del, beroende på hur kon spenderar dygnets timmar på olika aktiviteter.

LÄGESRAPPORT OM EMBRYOVERKSAMHETEN I SVERIGE OCH FINLAND

Sist ut på dagens program var Ann Tidström och Charlotte Andersson från VikingGenetics som pratade om dagens embryoverksamhet. Presentationen inleddes med planen för verksamheten för VikingRed: målet är att köpa in 90 kvigor per år, ge spolstöd till 220 stycken samt spolstöd till 50 stycken X-Vikspolningar. Syftet med VikingGenetics embryoverksamhet är att få fram nya topptjurar för att förbättra lantbrukarnas lönsamhet. Den optimala åldern för inköp av kvigor är fyra till sju månader med ett minimum av NTM på 20. Åldern på djuren för de olika typerna av spolstöd är minst nio månader och minimum NTM på 20 liksom för de inköpta kvigor. NTM är generellt lägre av anledningen att hitta pollade djur samt djur som rankar sig högre i EVA (pga. lägre inavelsgrad).

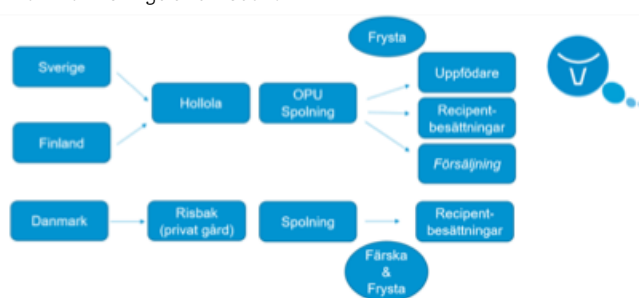
Om man ser till kvigans väg från födsel till karantän i Finland, så börjar resan med att man genomiskt testar de födda elitkalvarna redan vid födseln. Vid fyra till sju månader selekteras spolningsdjuren.

Därefter följer en hälsodeklaration av besättningen kvigan kommer ifrån och av kvigan själv samt att modern måste vara exteriörbedömd. När alla krav är uppfylla sätts kvigan i karantän i sex veckor i

Sverige innan hon flyttas över till finsk karantän i fyra veckor.

När kvigan har gått igenom karantänerna och uppnått en ålder av 12 månader kan första spolningen ske. Djuret måste vara i brunstcykel och man gör en hormonbehandling för att hon ska släppa fler ägg vid brunst. Därefter semineras hon och sju dagar därefter görs spolningen. Embryona som kommer av spolningen kan läggas in direkt, färskas, eller om man väljer att frysa och lägga in vid senare tillfälle. En annan metod är OPU – ovum pick up. Då är kvigan i stället åtta månader vid start och innebär att man plockar obefructade ägg från äggstocken. Äggen får mogna och befruktas sedan på labb och efter befruktning kan man, som för embryon från spolning, läggas in direkt eller frysas för användning vid senare tillfälle. Skillnaderna mellan de olika metoderna är att avelsarbetet går snabbare med den senare metoden då man kan börja använda äggen från kvigor vid en lägre ålder.

De olika metoderna utförs på olika platser; antingen i Finland eller Danmark enligt bild nedan.

Genetikens väg från kvigor i Sverige, Finland och Danmark till insättning av ägg i besättningar i de olika länderna.

Embryoproduktionen, antal embryon, för 2019 (januari till oktober) var 320 stycken i Risbak, 562 stycken i Hollola från spolning och 479 stycken från OPU vilket totalt blir 1361 stycken. Detta att jämföras med 1 333 stycken för hela året 2018. Detta endast för VikingRed. Om man ser till embryon per spolning så var det för 2019 6,7 stycken för Risbak, 6,4 stycken för Hollola, spolning och 1,2 för OPU i Hollola, vilket är en ökning för båda platser och metod i jämförelse med 2018.

Ungefär hälften av embryoproduktionen i Hollola skickas till Sverige och det är embryon från både svenska och finska djur. Utav de VR-embryon som skickades till Sverige 2019 gick ca 11 % tillbaka till uppfödarna. Alla uppfödare har möjlighet att boka embryon efter sin egen kviga.

När kvigor är färdiga i embryoproduktionen semineras det för egen dräktighet och säljs till tre kontrakterade gårdar i Finland. Detta gäller djur från både Sverige och Finland. Från dessa gårdar får man sedan ej sälja livdjur enligt finsk lagstiftning, då de har mottagit djur från annat land. Deras avkommor kan dock köpas tillbaka till VikingGenetics för spolning av embryon eller samling av sperma.

Spolningsresultat för Sverige visar att för 2019 var det 45 stycken spolningar (32 stycken 2018), 6,1 antal embryon per spolning (5,4 stycken 2018). Dräktighetsprocenten är 48 % i medel för alla inläggningar.

Vidare presenterades antal genomiskt testade embryokalvar, både tjurar och hondjur. För VikingRed var antalet tjurkalvar 347 stycken och 312 stycken hondjur. I och med att höstmötet hölls i november kan den slutliga siffran för 2019 blivit högre än vad som redovisas här.

Text och foto: Maria Eriksson

Välkomna

SRB-FÖRENINGENS VÅRMÖTE

TORSDAGEN DEN 5 MARS PÅ LÖGNÄS GÅRD, LAHOLM

PROGRAM

9.30	KAFFE
10.00	ANDERS KARLSSON - BETESBASERAD MJÖLK I PRAKTIKEN
11.00	HITTA DE GROVFODEREFFEKTIVA KORNA OCH ÖKA LÖNSAMHETET, SLU
12.00	LUNCH
13.00	SRBpremium, MARKUS LINDSTRÖM SPARAT FODER I NTM, ANJA DALHÖG & KRISTINA PERSHAGEN SAMUELSSON WAF KONFERENS AUSTRALIEN, ROBERT ALBERTSSON
14.00	AVSLUT OCH KAFFE
15.00	STUDIEBESÖK HOS MAGNUS UHLIN, HASSLÖV

KONFERENSKOSTNAD: 400 kronor (exkl. moms)

LÖGNÄS GÅRD: www.lognasgard.se, Lögnäs 62, 312 96 Laholm

SISTA ANMÄLNINGSDAG: 24 februari 2020

Anmälan görs till Maria Eriksson; maria.eriksson@srb-foreningen.se och 070 - 62 67 98.

Meddela eventuella allergier.

ORDFÖRANDETRÄFF

I samband med vårmötet hälsar styrelsen SRB-klubbarnas ordförande välkomna till ordförandeträff, onsdagen den 4 mars, klockan 16.00, Lögnäs Gård

PÅ PROGRAMMET: Klubbverksamheter | SRBpremium | Hantering av avkastningsskillnader mellan SRB och Holstein och hur marknadsför vi SRB-rasen? | Ungdomsverksamhet

Föreningen bjuder på middag klockan 19.00. Resa och boende får respektive klubb själva bekosta. Var och en bokar boendet på <https://www.lognasgard.se/> Tel: 0430-230 76

ANMÄLAN SENAST: 24 februari 2020 till maria.eriksson@srb-foreningen.se eller 070 - 62 67 98

Kor med högst avkastning 18/19

	För-Bes-Ko Mjölkindex	Kalv nr Stbnr	Fader	Morfader	Mjölk kg	Fett %	Protein %	ECM kg	Ägare
1	5-78540-362	2	99592 VR Retro	92236 Hällom	14939	6,01	3,85	19117	Arne Eriksson, Vallnässet, Junsele
2	5-23132-848	2	99608 VR Estra	91967 Andersta	15792	7,76	3,97	17950	Gerhard Nilsson och Marit Eriksson, Bäcken, Offerdal
3	5-51751-1079	3	92791 Saxebyn	92350 Harshult	17833	3,99	3,5	17944	Karlsgårdens Lantbruk i Glömsjö AB, Landsbro
4	13-14129-1411	5	92483 V Föske	90162 R Facet	16111	4,69	3,71	17843	Patrik Johansson, Torps Gård 1, Månstad
5	5-25300-1334	4	92488 Pell-Per	99024 VR Melvin	15914	4,61	3,94	17761	Joakim Borgs, Gustafs
6	5-45106-1034	2	46704 VR Amulet	99132 VR Enox	15610	4,52	4,21	17562	Knutby Prästgård AB, Knutby
7	5-33995-1916	3	92912 VR Leroy	92232 St Halle	17406	3,8	3,66	17320	Ramnered Lantbruk, Värnersborg
8	5-60082-3483	2	136558 R Haslev	92104 Gunnarstorp	17373	3,78	3,67	17251	Trolle Ljungby AB, Fjälkinge
9	5-54282-719	2	99499 VR Ulv	92236 Hällom	15167	4,81	3,89	17240	David Karlsson, Solvärps Gård 1, Ydre
10	5-23132-789	3	99445 VR Sandi	90162 R Facet	15910	4,44	3,78	17230	Gerhard Nilsson och Marit Eriksson, Bäcken, Offerdal
11	5-51792-580	3	46645 VR Tivoli	90162 R Facet	16875	4,04	3,6	17213	Magni Svensson, Glömsjö, Landsbro
12	5-52367-47	4	136558 R Haslev	92389 S Signal	16596	4,18	3,55	17151	Lars-Ewe Thomsson och Cecilia Olsson, Gotlands Tofta
13	5-31303-2567	6	90169 Urka	91967 Andersta	16876	4,03	3,55	17127	Skeppargården i Tomteby AB, Borgholm
14	5-5004-897	5	90167 Ullimull	92824 VR Valsing	14887	5,02	3,68	17066	Mikael Gustavsson, Ullene Lantbögården, Floby
15	5-9201-23	4	92671 Buckarby	91967 Andersta	17729	3,73	3,34	17062	Torsö Mjölk AB, Torsö
16	5-24120-864	3	92483 V Föske	91804 O Brolin	16626	4,07	3,61	17035	Tomas Eriksson, Sörby Gård 2, Kvicksund
17	5-22350-614	4	45702 VR Taku	91804 O Brolin	17636	3,79	3,24	16967	Fredrik och Susanne Johansson, Näsmark, Bjurholm
18	5-82033-943	3 232989	99507 VR Flame	92416 Vret	16271	4,29	3,5	16964	Erik och Tina Johansson, Klockaregården 1, Bolmsö
19	5-24095-1941	4	136722 VR Alibi	99076 VR Alba	14376	4,97	4,19	16947	Peter Larsson, Mälhammars Gård Lillstugan, Kvicksund
20	5-21726-845	3	99576 VR Galej	91967 Andersta	15965	4,2	3,89	16946	Svante Bengtsson, Mälby, Västerfärnebo
21	5-32235-909	4 233188	99433 VR Strat	91922 Tålebo	14501	5,08	3,83	16877	DeLaval Hamra Gård AB, Tumba
22	5-67899-1737	3	92791 Saxebyn	91678 K Lens	15605	4,58	3,51	16843	Gotlandsmjölk AB, Slite
23	5-32235-723	5	99081 Gamor	91967 Andersta	15860	4,3	3,67	16766	DeLaval Hamra Gård AB, Tumba
24	5-51792-603	2	99652 VR Vinst	42802 Asmo Sale	15549	4,44	3,7	16732	Magni Svensson, Glömsjö, Landsbro
25	5-5004-1030	3	99507 VR Flame	42802 Asmo Sale	14831	4,87	3,67	16712	Mikael Gustavsson, Ullene Lantbögården, Floby

SRB/AY KOR

HÖGST BEDÖMDA 2019

Nr	Namn	Stbnr	Födel- seår	Far	Morfar	Ågare	Helhet	Kropp	Ben	Juver
1299	Pasta	233312	15	9156 Opportunity	9135 Showstar	Leif Larsson, Lunden, Brålanda	94	94	93	94
1309	La Cacy	233354	15	9157 Predator	9135 Showstar	Leif Larsson, Lunden, Brålanda	92	92	90	93
1135	Blomma	224796	10	9118 Ristourn	970 Jerry	Leif Larsson, Lunden, Brålanda	92	91	92	92
1179	La Cacy	228908	11	9135 Showstar	90144 Orkko	Leif Larsson, Lunden, Brålanda	92	91	92	92
1257	Pasta	231568	13	9137 Burdette	990 Hector	Leif Larsson, Lunden, Brålanda	91	91	92	91
757	Frida	235945	14	46301 VR Uudin	137012 VR Eragon	Grindals Gård AB, Orsa	90	85	88	94
1329	Linda	235209	14	9152 Bernado	9136 Landscape	Göran Larsson, Torpane, Brålanda	90	88	85	94
659	Josefin	233578	14	973 Ice man	91678 K Lens	Patrik Isaksson, Tockarp, Aneby	90	88	88	93
1278	Jess	232513	14	9157 Predator	9118 Ristourn	Leif Larsson, Lunden, Brålanda	90	90	89	91
929	Stina	235627	14	46301 VR Uudin	90162 R Facet	Stefan Lennartsson, Luttra Majnegården, Falköping	90	90	88	91
1423	Axelina	232406	14	9159 Napier	90162 R Facet	Böja Stommen Lantbruk AB, Timmersdala	90	89	90	90

1309 La Cacy

1299 Pasta

1135 Blomma

ÅRETS SRB-PROFIL

SRB-Föreningens pris till årets SRB-profil delas ut på årsstämman i Haparanda den 4 augusti. Nomineringar med motivering skickas in till föreningen via SRB-klubbarna senast den 1 april. Priset går till engagerad person som arbetar och brinner för rasen.

Viktoria
Luttu Wahlberg

TIDIGARE ÅRS PROFILER:

- 2018 Viktoria Luttu Wahlberg, Övertorneå
- 2017 Birger Johansson, Göran Larsson, Brålanda
- 2015 Thomas Carlsson, Ljusfallshammar
- 2014 Didrik Andersson, Lärbro
- 2013 Eva och Roger Arvidsson, Idala
- 2012 Irene Karlsson, Falkenberg
- 2011 Bernt Ljungqvist, Hökerum
- 2010 Mats Karlsson, Laholm
- 2009 Christer Olsén, Rockneby
- 2008 Rune Gustavsson, Falköping

SRB-UNGDOMSSTIPENDIE

Instiftat och utdelat första gången 2018. Priset är 5 000 SEK och delas ut till ungdom under 35 år som är medlem i föreningen. Utdelningen av priset görs på SRB:s årsstämma i Haparanda. Nomineringar görs av SRB-klubbarna av minst en ungdom, dock kan ej personer i ungdomsstyrelsen nomineras. Med nomineringen ska det skickas en motivering och dessa skickas till föreningen senast den 1 april. SRB-Ungdomsklubb utser vinnaren. Stipendiet kan användas till bland annat studieresa och pristagare redovisar på stämma alternativt i SRB-bladet hur stipendiet används.

TIDIGARE ÅRSSTÄMMOR

Årets stämma blir historisk då det blir den nordligaste stämman någonsin. Nedan följer en återblick över var tidigare årsstämmor hållits de senaste 55 åren.

1965	Norrköping
1966	Örebro
1967	Örebro
1968	Örebro
1969	Jönköping
1970	Bollnäs
1971	Linköping
1972	Jönköping
1973	Visby
1974	Jönköping
1975	Falkenberg
1976	Jönköping
1977	Kalmar
1978	Örebro
1979	Nyadal, Kramfors
1980	Munkedal
1981	Önnestad
1982	Skara
1983	Uppsala
1984	Västervik
1985	Piteå
1986	Sunne
1987	Nyköping
1988	Växjö
1989	Bollnäs
1990	Visby
1991	Ulricehamn
1992	Kalmar
1993	Rättvik
1994	Kolmården
1995	Falkenberg
1996	Åre
1997	Bohuslän
1998	Örebro
1999	Ronneby
2000	Sala
2001	Eksjö
2002	Skara
2003	Piteå
2004	Solbacka
2005	Sunne
2006	Vimmerby
2007	Sundsvall
2008	Åhus
2009	Arlanda
2010	KostaBoda
2012	Borgholm
2013	Visby
2014	Falkenberg
2015	Tällberg
2016	Vadstena
2017	Vänersborg
2018	Jönköping
2019	Skövde
2020	Haparanda

FORSKNINGSNYTT

Forskningsnytt är ett nytt inslag i SRB-bladet och även denna gången hämtas nyheter från forskningen från SLU:s kunskapsbank. Alla artiklar går att hämta på SLUs hemsida och kunskapsbank och respektive artikel går även att läsa i sin helhet genom länk till publikationen.

Finns det andra studier och rapporter som är intressanta att läsa om i SRB-bladet så hör gärna av er så publiceras dessa i den mån det är godkänt att sprida materialet.

Det går att korta robotens mjölkningstid

En mjölkningsrobot är en stor investering och det är viktigt såväl för gårdens ekonomi som för djurens välfärd och mjölkens kvalitet att den används optimalt. Tidsåtgången för varje mjölkning påverkas mycket av hur roboten är inställd när det gäller avtagningen av spenkopparna. I en vanlig mjölkmaskin känner systemet av summan av flödet från de fyra spenarna och avslutar mjölkningen vid ett visst sammanlagt mjölkflöde.

Mjölkningsroboten känner i stället av flödet från varje individuell spene. Under huvuddelen av mjölkningen är mjölkflödet högt och stabilt. Ny forskning visar att flödet från varje spene avtar snabbt när det väl börjar sjunka, vilket man inte ser när flödet från de fyra spenarna summeras. Enligt studien blir det lika mycket mjölk i tanken om spenkoppen tas av så fort flödet börjar minska, dvs att avtagningen sker vid ett högre flöde än vad som är gängse. Mjölkningstiden kan då minskas med ca en minut vilket gör att roboten hinner med fler mjölkningar per dygn. Det blir även lägre risk för obehag för kon, slitage på spenarna och problem med mjölkkvaliteten.

Länk till publikationen

<https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-dairy-research/article/increased-takeoff-level-in-automatic-milking-systems-effects-on-milk-flow-milk-yield-and-milking-efficiency-at-the-quarter-level/C25A-53D3763EC1357146B8EC65ADE7E8>

Referens

Ferneborg S, Thulin M, Agenäs S, Svennersten-Sjaunja K, Krawczel P, Ternman E. 2019. Increased take-off level in automatic milking systems – effects on milk flow, milk yield and milking efficiency at the quarter level. *Journal of Dairy Research* 86 (1), 85–87

Kontaktinformation

Sigrid Agenäs, professor. Institutionen för husdjurens utfodring och vård, avdelningen för idisslare, SLU. sigrid.agenas@slu.se, 018-67 16 33, 070-697 32 31

Ko och kalv tillsammans

Kan man låta kalven gå kvar hos kon i system med automatisk mjölkning? Hur påverkar det mjölkavkastning och kalvens tillväxt, hälsa och fertilitet?

Vid SLU i Uppsala pågår nu ett forskningsprojekt där en del av mjölkarna i SLUs mjölkbesättning på Nationellt centrum för lantbrukets djur (Uppsala, Lövsta) hålls tillsammans med sina kalvar i början av laktationen. Syftet med projektet är att ta reda på hur kalvar kan integreras i skötselsystem för automatisk mjölkning. Detta är aktuellt eftersom det både finns lantbrukare och konsumenter som är intresserade av sådana system. Det finns dock mycket begränsat med stöd från vetenskap och rådgivning för de lantbrukare som vill hålla kalvarna tillsammans med korna, vilket gör att det är svårt för gårdar att veta vad som är viktigt för att få sådana system att fungera.

Det finns en del erfarenheter från tidigare försök och ett problem som diskuterats är att kor som går med sin kalv inte släpper ner mjölken så bra till mjölkningsmaskinen, vilket innebär att man förlorar mjölk utöver den volym kalven faktiskt dricker. I dessa studier beskrivs inte skötselrutinerna under de första dygna efter att kalven föds. Forskarna tror att det går att utforma skötselrutiner i början av laktationen så att kon både kan ta hand om sin kalv och bli mjölkad i mjölkningsrobot. Mjölkningsroboten är en viktig del i projektet eftersom den anpassar mjölkningen efter hur mycket mjölk som finns i varje enskild spene, vilket en vanlig mjölkningsmaskin inte gör. Det är vanligt att diande kalvar föredrar att äta från de främre spenarna vilket betyder att de kan vara tomma medan de bakre juverdelarna är fulla med mjölk vid mjölkning.

Kor av raserna Svensk Röd och Vit Boskap (SRB) och Svensk Holstein (SH) ingår i projektet. Det är kor som hör till SLUs egen besättning. I första omgången ingår 12 kor som kalvade från mitten av augusti till mitten av september 2019. Dessutom ingår en kontrollgrupp som består av 12 kor och deras kalvar, dessa sköts enligt de vanliga rutinerna i besättningen. De tolv kor som går tillsammans med sina kalvar kalvade utomhus i ett mobilt vindskydd som kan hysa fyra kalvningsboxar. Alla kalvningar gick bra och kalvarna diade råmjölk från sin egen mamma. Ko och kalv var kvar i kalvningsboxen 2-3 dygn efter kalvning, förutom att kon

togs till mjölkning 1-2 gånger per dag. Korna mjölkas i mjölkningsrobot. Efter de första dyggen i kalvningsbox släpptes ko och kalv ihop med andra kor och kalvar i projektet. Sex ko/kalv-par flyttade sedan in i en stallavdelning för robotmjölkning och utgör den så kallade innegruppen medan sex ko/kalv-par är kvar utomhus i utomhusgruppen.

Innegruppen har ett kontaktområde där kalvarna alltid är. Korna kan gå in dit och vara tillsammans med kalvarna, vila i liggbås, äta kraftfoder och dricka vatten. När korna vill äta grovfoder, bli mjölkade eller borstade med en automatisk komfortborste lämnar de kontaktområdet via en envägsgrind som korna, men inte kalvarna, kan öppna. På vägen tillbaka till kontaktområdet passerar korna en selektionsgrind som antingen släpper in dem till kontaktområdet eller visar dem till mjölkning. Efter att ha passerat mjölkningsroboten kan de gå in i selektionsgrinden igen och kommer då till kalvarna. I borte änden av kontaktområdet finns en kalvgömma, där kommer kalvarna men inte korna in. I kalvgömmen finns liggbås, hö och kraftfoder till kalvarna samt en våg att väga kalvarna på, vilket görs varje vecka.

Utegruppens kontaktområde är en betesfälla. I den finns det mobila vindsyddet som erbjuder skydd från vind, regn och sol för både kor och kalvar. En del av vindsyddet, och en liten fälla i betesfällan fungerar som kalvgömma för utekalvarna. Där har de ett vattenkar, hö och kraftfoder och så finns det en våg där kalvarna vägs varje vecka. Korna kan lämna betesfällan genom en envägsgrind, likadan som den som finns mellan kontaktområdet och grovfoderavdelningen inne. Kornas vattenkar är placerat utanför envägsgrinden för att de skall vänja sig vid att passera den flera gånger per dygn och ha lättare att välja att gå in till ladugården. De hamnar då i stallavdelningen för robotmjölkning och där har de tillgång till grovfoder, kraftfoder, mjölkningsrobot, komfortborstar och de andra korna. Förutom den uppenbara skillnaden att utegruppen är utomhus medan innegruppen är inomhus så gör betet att kalvarna i utegruppen kan äta tillsammans med korna. Det är troligt att det påverkar kalvarnas intresse för att äta annat än mjölk och det finns även stöd i forskning för att kalvar som introduceras till foder tillsammans med äldre djur blir mer nyfikna på nya fodermedel hela sitt liv.

Initialt testades några olika system för att få korna att gå till mjölkningsroboten varje dag. En del gick till mjölkningsroboten lika ofta som kor som inte har hand om sin kalv medan andra inte gick till mjölkning självant. Nu har alla kor i försöksgruppen passerat de första två veckorna av laktationen och de går till mjölkningsroboten minst två gånger per dygn. I laktationsvecka två gav de mellan 10 och 24 liter mjölk till roboten per dygn, det är mindre än vad korna i kontrollgruppen ger i samma laktationsvecka men det är inte konstigt eftersom korna i försöksgruppen även försörjer sin kalv.

Kalvarna växer omkring 1,3 kg per dag. Projektet utförs med mycket nära samarbete med den ordinarie stallpersonalen i besättningen. Det är de som ser djuren dagligen och uppmärksammar vad som behöver justeras för att systemet skall fungera. Särskild vikt läggs vid att djuren hanteras så lugnt som möjligt i projektet. Korna ges tid att lista ut hur systemet fungerar. Tid, tålamod och rutiner är viktigt och alla kor tränades t ex att gå från kalvningsområdet utomhus, genom envägsgrinden, till mjölkningsroboten varje dag i ett par veckor innan de kalvade.

I början av laktationen har korna tillgång till kalvarna dygnet runt. När kalvarna är omkring 8 veckor kommer avvänjningen att förberedas genom att kor och kalvar hålls åtskilda halva dygnet. De kommer att kunna se och nosa på varandra men kalvarna kan inte dia. När kalvarna är omkring 4 månader kommer de att flyttas från korna. De beräknas då väga omkring 200 kilo och kommer att börja bli könsmogna. De flyttas gruppvis, så att de hela tiden är med kalvar de känner.

Projektet kommer att pågå i minst tre år. Ytterligare ko/kalv-par kommer sättas in i mars 2020 samt under sommaren 2020. Kor som kalvar i projektet kommer följas under hela laktationen. Kvigkalvar som föds i projektet kommer följas fram till sin egen första laktation. Effekter av kalvarnas skötsel tidigt i livet på tillväxt, hälsa, beteende, fertilitet och indikatorer för livslängd utvärderas. Vi kommer även att utvärdera hur kornas totala mjölmängd under laktationen och deras hälsa, beteende och fertilitet påverkas av att gå med kalven i början av laktationen. Dessutom finns en tydlig målsättning att utforma ett system för att integrera kalvar med kor i system för automatisk mjölkning.

Projektgrupp:

Sigrid Agenäs, SLU, Hanna Eriksson, SLU, Daiana De Oliveira, SLU, Carlos Hernandez, SLU, Kjell Holtenius, SLU, Anders Herrlin, SLU, Emma Ternman, Aarhus universitet, Danmark, Sabine Ferneborg, NMBU, Norge, Rupert Bruckmaier, Vetsuisse Faculty, Schweiz, Peter Krawczel, University of Tennessee, USA

Projektgruppen har nära samarbete med forskargrupper i andra länder i Europa och Amerika som studerar olika system för att föda upp mjölkornas kalvar, inklusive möjligheter att hålla kor och kalvar tillsammans.

Referens för båda artiklarna: SLU:s kunskapsbank, www.slu.se/kunskapsbank

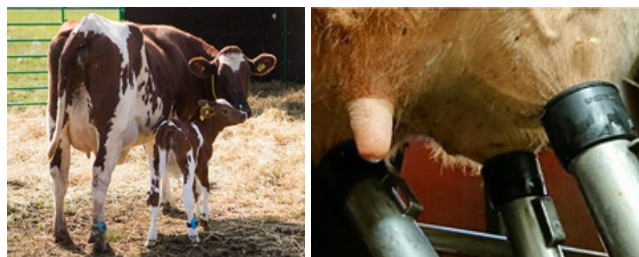

Foto: Hanna Eriksson (SLU:s kunskapsbank)

Flyttbart vindsydd från Playmek (www.playmek.se/mobilt-vindsydd).

Foto: Mia Jernhake, SLU (från SLU:s kunskapsbank)

GEA FeedSelect envägsgrind som kor men inte kalvar kan gå igenom.

Foto Mia Jernhake, SLU (från SLU:s kunskapsbank)

PÅVERKAR EN MODERN AVELSSTRATEGI SRB- RASENS FORTLEVAD I EN BLANDBESÄTTNING?

Då vi ganska ofta diskuterar avel då vi pratas vid frågade jag Christina Winblad, Womtorp, i höstas om de liksom vi hade en känsla av att fler röda kor än svarta seminerades med kött. Vi har båda blandade besättningar och har under senare år ökat både användningen av X-vikdoser och andelen köttas.

”Om man vill behålla rasandelarna i en blandbesättning måste man vara medveten om att nivån på NTM skiljer mellan raserna och då aktivt bevaka båda rasernas andel vid avelsplanering och vid uppföljning av avelsstrategin.”

Det är lätt att glömma bort att NTM-nivån för Holstein oftast ligger högre än för SRB. Att de olika delindexen inte kan jämföras mellan raser är ju en självklarhet. Den genomsnittliga korshöjden på en Holsteinko är ju högre än för SRB. En SRB ko har lägre andel dödfödda kalvar osv., men att själva NTM ligger på olika nivå kanske inte är lika självklart. Vad kan då hända om man använder NTM (som är ett mycket bra hjälpmedel att jämföra kor inom samma ras) i en blandad besättning. Vi vill behålla våra ”easy going” SRB kor och fortsätta använda oss av NTM i avelsarbetet.

Under många år har det puffats för en ökad köttansvändning och det med rätta. Vissa kor vill man av olika anledningar inte ha en avkomma efter, och dels ökar värdet på tjurkalven. Vid en relativt sett låg andel kött så hamnar nog köttassemineringarna på den del av korna som för ögat utmärker sig negativt. Börjar man använda en högre andel kött, 30–50 %, och samtidigt seminera med könssorterade doser på kvigorna, måste man jobba efter andra kriterier. Hos oss är NTM rätt självklart, speciellt då alla renrasiga kalvar genomtestas och vi vet mycket mer om djuret än vi gjort tidigare. Självklart ska vi seminera med mycket kött och könssorterat men vi tar hänsyn till på vilka djur det hamnar och jobbar med olika nivåer för olika raser. Hos oss finns inte problemet hos korna då vi ökat besättningen och har fler yngre SRB än Holsteindjur för tillfället. Men om vi tittar på kvigorna så kan man tydligt se att nivån på SRB-djuren är lägre. Se bild från Nyckeltal Avel på Mina sidor (Växa)

KVIGOR ÄLDRE ÄN 1 ÅR

Ras	Antal	Bes. medeltal	Ras medeltal	Diff
SRB	61	10,4	3,3	7,1
HOL	52	12,9	3,2	9,7

Vi seminerar med kött även på kvigorna. Skulle vi seminera de 20 % med sämst NTM med köttsperma och de 20 % med bäst NTM med könssorterat skulle 23 % (14 stycken) av de röda djuren semineras med kött och 17 % (9 stycken) av de svarta. Värre är att 10 % (6 stycken) av de röda

kvigorna skulle ha seminerats med könssorterat och 33 % (17 stycken) av de svarta. Det kan gå fort att minska andelen röda djur i besättningen om man inte har en strategi.

Exempel från Womtorp

I avelsstrategin som vi gör en gång om året jobbar vi med följande styrande parametrar: NTM, mjölkindex, mjölkbarhet, klövhälsa och juverhälsa samt att få bort ytterligheterna i storlek i båda raserna. Vi genomtestar liksom Botans alla hondjur. I vår besättning har inte antal djur förändrats speciellt mycket sista åren. Enligt tabellen nedan (hämtad från VÄXA Nyckeltal Avel), så ser det inte ut att vara så stor skillnad mellan raserna i NTM-nivå i de olika kategorierna djur. Vi har också senaste åren kunnat sänka vår rekryteringsprocent, vilket har gjort det mer intressant att seminera med kött. Då måste man också ställa sig frågan om hur det kommer att påverka vår besättning på kort och lång sikt? Vill vi fortfarande ha en blandad besättning SRB/Holstein (ca 50/50)? Måste vi utifrån det ändra något i avelsstrategin?

	SRB%	medel NTM	Holstein%	medel NTM
Aktiva kor	58,3	5,0	41,7	5,2
Kvigor >1 år	60,9	8,6	39,1	8,3
Kvigor <1 år	59,3	13,8	40,7	15,1
Kom. kalvvin.	57,8	16,6	42,2	8,7

Vad händer om man går in och studerar hur köttos användningen påverkas i besättningen? Tittar vi på ”Aktiva korna” enligt tabell och tar de 20 % som har lägst NTM, och på dessa väljer kött, så utgör SRB-korna 48 % av dessa kor. Har vi istället en målsättning att använda 30 % kött och bara går efter NTM, hamnar kött på 58 % av SRB korna. Samma 59 % blir det om man går upp till 40 % köttandel av semineringarna.

Om vi liksom i Botans exempel tittar på kvigor, men då < 1 år, så har vi 97 stycken som är genomtestade. Väljer man att seminera de 20 % av djuren med lägst NTM med kött, kommer 10 stycken (52 %) att vara röda och 9 stycken (48 %) svarta, vilket nära nog motsvarar rasfördelningen. Tittar man däremot på samma sätt bland de 20 % med högst NTM och som är tänkta att semineras med könssorterat är endast 6 stycken (32 %) röda och 13 stycken (68 %) att vara svarta. Där missgynnas den röda kons fortlevande pga. att det kommer att födas mycket färre SRB-kvigor. Här återspeglas den NTM-nivån som Holsteindjuren har.

Om man vill behålla rasandelarna i en blandbesättning måste man vara medveten om att nivån på NTM skiljer mellan raserna och då aktivt bevaka båda rasernas andel vid avelsplanering och vid uppföljning av avelsstrategin.

*Text: Kristina Pershagen Samuelsson, Botans
och Christina Winblad, Womtorp*

**Holsteinföreningen, SRB-Föreningen samt
Rasklubbarna i Skaraborg, Koklubbarna i Väst tillsammans med
Uddetorps Naturbruksskola inbjuder till utställningen**

Avelskon i Väst 3–4 april 2020

Utställningen är öppen för alla medlemmar inom rasföreningarna för SRB-AY, Holstein och Jersey samt ungdomsklubbarna i landet. **Exteriörklasser, besättningsklass, klubbklass, showmanship**
Domare för alla raser och showmanship är **Samuel Wake** från England

Preliminärt program:

kl 9.30 Showmanship

kl 11.00 SRB-AY

kl 13.00 Bedömning Jersey

kl 14.00 Bedömning Holstein

kl 16.30 Avslut

OBS! Alla djur stannar kvar till utställningen är slut

Tävla om prispengar till Champion korna!

Djuren skall vara stamboksberättigade och med i kokontroll, SÄL (säker livdjurshandel rekommenderas), besättningar som inte är med kontaktar Gunilla Blomqvist 010-4710423 eller Sandra Gustavsson 010-4710147 för info om vad som gäller, får ej komma från besättningar med smittsam hosta, diarré eller annan smittsam sjukdom.

Anmälningsavgiften är 1–2 kor 400 kr/ ko, kor därutöver i samma ras 200 kr/ko och 200kr/ kviga även om den också tävlar i showmanship.

Anmälningsblanketter, intyg om hälsoläget i besättningen och regler för smittskydd kan skrivas ut från www.svenskholstein.se eller www.srb-foreningen.se
Anmälan **senast 13 Mars 2020**

Holstein, Jersey och showmanship: Holstein Föreningen Gill Zeilon Daggstigen 2, 598 71 Södra Vi
Email: gill.zeilon@telia.com

SRB-AY och showmanship: SRB-föreningen Maria Eriksson Råby 2003, 242 92 Hörby
Email: maria.eriksson@srb-foreningen.se

Vid frågor: SRB-AY: Maria Eriksson 0706-62 67 98, Holstein och Jersey: Gill Zeilon 070-548 19 33,
Showmanship: Eva Krijger 0709-11 66 01 mail: koeval6@hotmail.com

Fredag kl.19.30 Gemensam middag på Julia hotell 225kr/ person exkl. dryck. Ring och boka själv 0511-310000, uppge kod: AVELSKON. Bokar du även boende här med den koden är priserna: enkelrum 950kr, dubbel 1150kr, 3-bädd 1300kr och 4-bädd 1450kr. Inklusive frukost. Dessa priser gäller fram till den 15/3.

Förslag på andra boende:

Skara Stadshotell 0511-240 50, Brunsbo Gästgiveri 0511-177 10

Husvagns eller husbils plats Uddetorp 200 kr/plats. Anmälan krävs

KLUBBSIDA

– AKTUELLT FRÅN LANDETS KLUBBAR

Ni vet väl att varje klubb har sin egen sida på SRB-föreningens hemsida, under "Lokala klubbar"? Där finns det gott om utrymme för respektive klubb att lägga upp information, inbjudningar, listor, bilder eller vad som kan vara aktuellt. Hör av er med material till Maria, maria.eriksson@srb-foreningen.se så läggs önskad information upp till klubbmedlemmar.

SÖRMLÄNDSKA KOKLUBBENS ÅRSMÖTE

Inbjudan till årsmöte och föreläsningar i samarbete med Lagårdsförmännens riksförbund avd 2

VART? Skebokvarns Bygdegård, mitt emot kanotcenter **NÄR?** 27/3 11.30-ca 16.30

Alla medlemmar hälsas välkomna till denna intressanta träff med blandat innehåll.

Utöver årsmötesförhandlingarna är två föreläsare inbokade:

- Djurfarmacia: ett djurapotek med leveranser av djurmediciner fram till dörren!
- Svensk Ayshireavel: presentation av företaget, verksamheten och hur man arbetar.

Kaffe, fika och smörgåstårter: kostnad 0 kr!

Anmäl er nu eller senast 24/3 till Annika 070-5742829 eller annjoh2019@outlook.com

SKARABORGARE PÅ VIFT

Den 27 november åkte tio medlemmar ur Skaraborgs SRB-klubb norrut till angränsande Värmland. Vi hade fått frågan om att delta på deras klubbaktivitet och med ett års stämмоarbete i backspegeln blev vi mycket glada för inbjudan. Temat för dagen var en mycket bra frågeställning - varför blir inte korna äldre? Väl framme började vi med ett studiebesök i Träfors hos familjen Wirén, strax väster om Kristinehamn. Vi blev väl mottagna av det 20-tal värmlänningar som slöt upp från egna klubben. Gården hade i våras ersatt mjölkning i mjölkgrup med fyra stycken Lely-robotar och var väldigt nöjda.

Besättningen var blandad med totalt 180 kor och just nu byggde man för ungdjur. Korna fick mix med majs och vallensilage på ett körbart foderbord en gång per dag. Produktionen hade ökat vid övergången från grop till robot till ca 32 kg/ko och dag.

Efter avtackning åkte vi en liten bit till ett missionshus som var omgjort till Bed & Breakfast för lunch.

Efter maten började de som var inbjudna till att tala; Albert Kuiper, Tingvalls gård och Fredrik Pettersson, Semex. Hållbara kor skapas enkelt uttryckt med en bra miljö, bra management och genomtänkt avelsarbete. Ofta är det någon faktor som inte är helt genomtänkt, allt från kalvskötsel till sinläggning. Jag tyckte det var jättebra och lärorikt. Albert som flyttat till Sverige från Nederländerna berättade om skillnader mot Sverige. I Sverige har vi klart högre slaktpris vilket gör att många kor slaktas alldeles för tidigt. Där finns även intressanta nyckeltal, till exempel genomsnittlig livstidsproduktion. Avslutningsvis vill jag tacka alla inblandade och främst Anders Bengtsson för gott samarbete.

/Markus Lindström, Skaraborgs SRB-klubb

FRÅN: KONSULENTEN

I den här spalten tänkte jag dela med mig av delar av min vardag som konsulent, vad som är på gång i föreningen framöver samt tankar och idéer.

Det har nu gått ett halvår sedan jag anställdes som konsulent i SRB-Föreningen och jag har börjat bli varm i kläderna i min nya roll, med betoning på "börjat". Det har varit ett intensivt halvår med mycket nya insikter, kunskaper, kontakter, arbetsuppgifter och arbetssätt. Fortfarande lär jag mig nya saker varje dag och inser att jag fortfarande har mycket att lära, vilket jag ser fram emot! Jag är otroligt glad för det förtroende jag fått att fortsätta förvalta det viktiga arbete Lina har bedrivit under 14 år och jag tycker det är fantastiskt roligt att arbeta med avel av SRB-kor, efter 12 år med grisavel.

Vad min vardag mest handlar om så här i början av året är planering av diverse träffar, utgivning av SRB-bladet och deltagande i Växardagar. Först ut är vårmötet i Halland – 5 mars, hoppas att så många som möjligt vill och kan vara med på detta! I början av april kommer jag och delar av styrelsen att åka till Estland för att delta på ERDB (European Red Dairy Breed) möte. Det ska bli intressant och spännande för mig att delta första gången som sekreterare i denna organisation. Dagen därefter kommer Avelskon i Väst gå av stapeln – den 4 april, på Uddetorpsskolan i Skara, se inbjudan på sidan 29.

Redan sedan någon månad tillbaka är planeringen av årets stämma i Haparanda igång. Det är mycket som ska hinnas med innan början av augusti men jag ser fram emot att komma igång med arbetet och framförallt att få komma upp till nordligaste breddgraderna av vårt land! Hoppas och tror att många delar detta med mig och att det blir stor uppslutning till dagarna 3 – 5 augusti.

Under sensommaren har det hunnits med en flytt av kontoret från Viking i Skara till Skånesemin i Hörby. Där har jag fått ett fint rum och i huset huserar, förutom Skånesemin förstås, även bland annat HIR Skåne, Gård & Djurhälsan, Livsmedelsverket och

Solør Bioenergi. Har ni vägarna förbi får ni gärna stanna till och hälsa på mig!

I arbetet som konsulent är ingen dag den andra lik, och variationen av arbetsuppgifter är oändlig! De återkommande rutinerna är stamboksföring, hantering av fakturor, löpande medlemsregistrering, uppdatering på sociala medier, SRB-bladet, livdjursförmedling och styrelsemöten. Däremellan är det möten som rör avelsfrågor, möten med internationella organisationer, vår- och höstmöten, mässor, utställningar, årsstämma etc. Uppskattar också den kontinuerliga kontakt jag har med husdjursföreningar och Viking. Vad jag fokuserat på den här första tiden i föreningen har varit att lära mig arbetsuppgifterna och att få det dagliga arbetet att flyta på. Allt eftersom tiden går så börjar såklart nya tankar och idéer ta form och dessa får presenteras alltefter som framöver. Vad jag tror blir föreningens viktigaste och största utmaning och arbete framöver – att lyfta fram den röda rasen och visa på de fantastiska och unika egenskaper rasen besitter! Att kommunicera om en god totalekonomi för rasen och därigenom få fler att använda den. Med den stora efterfrågan som var på röda kvigor och kor på livdjursförmedlingen i slutet av året i åtanke så tror jag absolut att det finns potential för de röda korna att öka i de svenska besättningarna.

Hoppas att vi ses snart på någon av våra träffar!

Varma hälsningar, Maria

ALMANACKA

4 MARS

Ordförandeträff

Laholm

5 MARS

Vårnöte

Laholm

11-12 MARS

Studieresa

Kalmar norra SRB-klubb

27 MARS

Årsmöte, Sörmländska koklubben

28 MARS

Årsmöte, Kalmar norra SRB-klubb

2 - 3 APRIL

ERDB möte

(European Red Dairy Breed)

Estland

4 APRIL

Avelskon i Väst

Skara

JULI

Nationellt kalvläger

Halland

3 - 5 AUGUSTI

SRB-föreningens årsstämma

Haparanda

21 - 23 OKTOBER

Elmia Lantbruk

Jönköping

SRB-ARTIKLAR

Artikel	Pris inkl. moms (frakt tillkommer)	Antal / storlek
Gårdsskylt, enkelsidig, 600 x 600 mm*	950 kronor	
Gårdsskylt, dubbelsidig, 600 x 600 mm*	1300 kronor	
SKJORTOR/T-SHIRTS		
Ljusblå med SRB i rött på kragen	450 kronor	
Kakifärgad med SRB-logga	300 kronor	
V-ringad marinblå tröja med SRB-logga	500 kronor	
Grå t-shirt med SRB-logga	150 kronor	
ÖVRIGT		
Slips	150 kronor	
Slipsnål med borstad silverfinish	130 kronor	
Vattenflaska	25 kronor	
Goseko i plysch, 42 cm	80 kronor	
Blå ryggsäck	300 kronor	
Doftko	10 kronor	
SUMMA		

Har du önskemål om nya artiklar i SRB-shopen?
Allt material beställs genom att kontakta Maria på e-mail: maria.eriksson@srb-foreningen.se eller på tel: 0706-62 67 98.

**beställningsvaror och därmed något längre leveranstid*

Hitta gårdens stjärnor

Öka avelsframsteget – analysera genomiskt

Genomisk avelsvärdering ger ett säkrare urval av vilka djur du ska satsa på som mödrar till nästa generation.

Snabba och säkra besked

Genomiska avelsvärden kan beställas så snart kvigkalven är född. Dessa ger ett säkrare mått på djurets genetiska förmåga än vad traditionella härstamningsindex ger.

Vill du veta mer

Kontakta våra avelsrådgivare och hitta gårdens stjärnor.
Läs mer på vår webb: www.vxa.se

Kontakta
oss redan
idag!